

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
57. SJEDNICE DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 13.04.2006. godine, s početkom rada u 13,20 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MUSTAFA PAMUK

Dame i gospodo, poštovani delegati, poštovani gosti, predstavnici sredstava javnog informiranja, sve vas pozdravljam i otvaram 57. sjednicu Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na današnjoj sjednici prisutno je 12 delegata, od toga 4t iz reda bošnjačkog naroda, 5 iz reda hrvatskog naroda, i 3 iz reda srpskog naroda. Gospoda Milojević, Neimarlija i Pajić su odsutni iz opravdanih razloga.

Za 57. sjednicu predlažem sljedeći dnevni red:

1. Odgovori na delegatska pitanja i delegatska pitanja,
2. Zapisnik sa 56. sjednice Doma naroda,
3. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o izmjenama i dopunama na Ugovor o razvojnem kreditu Projekta upravljanja čvrstim otpadom između Bosne i Hercegovine i međunarodne asocijacije za razvoj,
4. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima,
5. Davanje saglasnosti za ratifikaciju između i Memoranduma o sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o proširenju donirane pomoći Bosni i Hercegovini u 2001. godini,
6. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o zajmu regionalnih projekat željeznica između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj,
7. Davanje saglasnosti za ratifikaciju protokola 14. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda koji se odnose na dopunu sistema za kontrolu provođenja Konvencije,
8. Zahtjev delegata Hilme Neimarlije za razmatranje Predloga zakona o izmjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, po hitnom postupku u skladu sa članom 100. Poslovnika Doma naroda,
9. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Predloga zakona o usvajanju po hitnom postupku u skladu sa članom 100. Poslovnika Doma naroda,
10. Zahtjev za razmatranje Predloga zakona o klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini po hitnom postupku u skladu sa članom 99. Poslovnika Doma naroda,
11. Prijedlog zakona o verifikaciji i izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje, prvo čitanje,
12. Prijedlog zakona o, Prijedlog odluke o osnivanju Vijeća nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini,
13. Imenovanje članova u Komisiju za izbor glavnog izvora i zamjenika glavnog revizora.

Želim vam reći da je ovako pročitani dnevni red u potpunosti obuhvatio sve tačke koje ste i vi dobili u svom dnevnom redu. Međutim, ovo smo, ovo je sada malo izmjenjeni dnevni red, naime, redosljed tačaka.

I takođe odmah želim reći da sam kasno dobio informaciju da nema gospodina Neimarlije i da se ova tačka koja je pročitana pod rednim brojem 8. Zahtjev delegata Hilme Neimarlije za razmatranje Predloga zakona o izmjenama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini po hitnom postupku, zbog toga što predlagača gospodina Hilme Neimarlije nema na ovoj sjednici mi ćemo ovaj zakon, ovaj zahtjev gospodina Neimarlije takođe skinuti sa dnevnog reda, jer je on prihvatio takvu situaciju.

Evo, čuli smo dnevni red. Ima li izmjena, ima li predloga za izmjene i dopune dnevnog reda? Nema. Hvala vam. Znači evo radićemo po ovom dnevnom redu.

Prva tačka dnevnog reda je

Ad.1. Odgovor na delegatska pitanja i delegatska pitanja

MUSTAFA PAMUK

Nije bilo odgovora na delegatska pitanja.

Sad molim kolege ako ima neko da se javi sa delegatskim pitanjem. Izvolite gospodine Limov.

TOMISLAV LIMOV

Hvala gospodine predsjedatelju. Poštovana kolegice i kolege, uvažene dame i gospodo, predstavnici međunarodne zajednice, institucija Bosne i Hercegovine i sredstava javnog informiranja, sve vas skupa pozdravljam i koristim prigodu postaviti dva izaslanička pitanja, naravno Vijeću ministara.

1. Kada će Bosna i Hercegovina ratificirati Socijalnu povelju Vijeća Evrope i
2. Tko u svojoj ladici već više od dvije godne drži skrivenom odluku o ratificiranju Socijalne povelje Vijeća Evrope čiji je prijedlog utvrdilo i Uredu predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine dostavilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovne? Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Hvala, evo to je pitanje, čuli smo. Ima li još neko? Nema. Hvala lijepo

Druga tačka dnevnog reda,

Ad.2. Zapisnik sa 56. sjednice Doma naroda

MUSTAFA PAMUK

Ima li primjedbi na zapisnik? Koliko vidim nema.

Molim vas evo imamo naše kartone da glasamo.
Ko je za zapisnik? Hvala lijepo. Jednoglasno.

Treća tačka dnevnog reda je

Ad.3. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o izmjenama i dopunama na Ugovor o razvojnom kreditu Projekta upravljanja čvrstim otpadom između Bosne i Hercegovine i međunarodne asocijacije za razvoj

MUSTAFA PAMUK

Ima li potrebe. Ovaj ugovor je bio na 56. sjednici DOma naroda. Njegovo razmatranje smo odložili za ovu sjednicu sobzirom na to da nije bio prisutan predsjednik predlagača.

Izvještaj nadležne komisije. Hasane ima li potrebe? Nema.

Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora, molim, ispred Komisije za ratifikaciju Ugovora o izmjenama na Ugovor o razvojnom kreditu Projekat upravljanja čvrstim otpadom između Bosnei Hercegovine i međunarodne asocijacije za razvoj. Ima predlagač jel. A to je onaj. Jeste. Hvala lijepo.

U ime predlagača Zoka ti si.

ZORAN

...Ministarstva vanjskih poslova, Ministarstvo finansija, ne znam ima li ko iz Ministarstva finansija, a ...Ministarstvo vanjskih poslova mi ostajemo dakle pri ostajemo dakle pri ovome prijedlogu, naše mišljenje smo iznjeli na komisiji ovoga doma.

Prema tome dakle nemamo nikakvih novih, pa predlažemo da se u ovom tekstu...

MUSTAFA PAMUK

Hvala Zoka. Ima li primjedbi na Sporazum, diskusija? Zoka je umjesto predlagača. Izvoli Genjac ti si imao primjedbu.

Molim vas da glasamo o usvajanju ovog ugovora.
Ko je za? Hvala. Jednoglasno.

Četvrta tačka dnevnog reda,

Ad.4. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima

MUSTAFA PAMUK

Izvještaj nadležne komisije. Predstavnički dom.
Izvolite gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege, poštovani predstavnici Vijeća ministara i ostali prisutni, dakle ovo je jedan uobičajeni sporazum koji je značajan i vrlo koristan za građane Bosne i Hercegovine jer im omogućava da koriste dokumenta u jednoj, odnosno drugoj zemlji bez potrebe za dodatnim ovjeravanjem, potvrđivanjem itd. omogućava im jednostavniju komunikaciju što se tiče jezika i u svakom slučaju je Komisija predložila da se ratificira.

Međutim, ovim povodom, ja želim iskoristiti priliku i kazati da je Komisija upoznata sa činjenicom da u Ministarstvu vanjskih poslova još uvijek ne postoji osoba koja je zadužena da bude depozitar međunarodnih ugovora i da ne postoji čak ni prostor koji je predviđen da se organizira takva aktivnost. Bosna i Hercegovina je do sada potpisala preko nekoliko hiljada međunarodnih ugovora, sporazuma, konvencija itd. Imamo dnevnu obavezu komuniciranja praćenja rokova, prihvatanja rokova, komunikacija prema međunarodnim institucijama i unutar i u tom smislu naša komisija je predložila Domu, mi predlažemo uvaženim kolegama da se donese zaključak u kome će se tražiti od nadležnih institucija Bosne i Hercegovine da se vjerovatno u okviru Ministarstva vanjskih poslova uspostavi dakle depozitar i prostor, odnosno zadovoljavajući uvjeti za rad takvog jednog, takve jedne kancelarije, urede, ofisa, kako god hoćete kako bismo mogli adekvatnije organizirati taj posao. Ukoliko je problem pitanje unutarnje organizacije Ministarstva vanjskih poslova, mi mislimo da je to ozbiljno pitanje i da ga treba ažurirati na Vijeću ministara, pa ako je potrebno da se o tome izjasnimo i na samome Domu.

S druge strane želimo kazati da smo razočarani činjenicom da ne postoji jedan takav ured, pa će te i danas imati jedan sporazum koji je potpisan u maju 2003. godine, a evo možda će danas dobiti ratifikaciju.

Dakle to su naprosto nedopustive stvari. Neki dan sam imao priliku u Beču da mi postavite pitanje vezano za Konvenciju o zabrani nuklearnih proba, svih nuklearnih proba i nakon provjere moje memorije, ali prije svega efikasnog reagiranja sekretara Komisije gospođe Nevenke Savić ja sam bio u prilici da ljude iz te agencije obavijestim da je Bosna i Hercegovina ratificirala taj sporazum, tu konvenciju početkom oktobra 2005. godine. Rekli su ljudi da je Bosna i Hercegovine predzadnja koja to treba ratificirati da bi stupilo na snagu. Početkom oktobra Bosna i Hercegovina je to ratificirala. Oni 20. marta, 28. marta ove godine to još uvijek nisu znali.

Dakle, očito je potrebno efikasnija organizacija Ministarstva vanjskih poslova i efikasniji rad. Ukoliko mi nemamo osobu koja je zadužena za tako važnu funkciju kao što je depozitar međunarodnih ugovora i praćenje u tom dijelu obaveza koje su sve veće i sve značajnije, jer mi već imamo ugovore u kojima, na koje mi stavljamo rezerve ograničenja itd. moraćemo pratiti to što smo uradili. Moraćemo reagirati na to i tako redom da, ja ne znam kako možemo dalje biti efikasni.

U tom smislu predlažemo uvaženim kolegama da se prihvati jedan ovakav zaključak i da se zaista najozbiljnije zatraži da se ovo pitanje riješi. Hvala vam.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo. Čuli smo gospodina Čengića u ime Komisije.

Prvo stavljam Ugovor između Bosne i Hercegovine i Republike Makedonije na glasanje.

Molim vas glasajte sad.

Dakle jednoglasno.

Drugo, stavljam jeste, stavljam na glasanje prijedlog koga je dao gospodin Čengić da se, naime Komisija u ime Komisije gospodin Čengić, da se od Vijeća ministara zatraži da u što kraćem roku postavi osobu odgovornu za praćenje međunarodnih sporazuma i međunarodnih ugovora koje potpisuje ova vlada, odnosno donosi ovaj parlament.

Molim vas ko je za?

Jednoglasno. Hvala lijepo.

Treća tačka, odnosno peta tačka dnevnog reda je

Ad.5. Davanje saglasnosti za ratifikaciju između i Memoranduma o sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o proširenju donirane pomoći Bosni i Hercegovini u 2001. godini

MUSTAFA PAMUK

Izveštaj nadležne imate. Ima li potrebe Hasane da se obratiš. Izvolite gospodinu Čengiću.

HASAN ČENGİĆ

Dakle, ovo je sporazum koji je po svom finansijskom značenju relativno mali. Međutim ono što je zaista značajno jeste da ako sačekamo još jedan mjesec, proslavićemo tačno trogodišnjicu njegovog potpisivanja, a ne ratificiranja. To je još jedan od znakova na koji način pristupamo nekim od pitanja. Evo čak dakle kada su u pitanju donirana sredstva treba nam tri godine da ratificiramo. U maju 2003. godine ovaj sporazum je potpisan.

Ja još jednom koristim priliku, gospodin Perković je ovdje, on je nama objašnjavao na KOMisiji već dva puta, koristim priliku njegovoga prisustva ovdje da ga pozovem da još jedanput pregledate sve te tamo vaše ladice. Ja vas molim, organizirajte jednu subotu ili nedelju da se pretresu sve ladice i da se istresu i da se stave na jedno mjesto i barem po prioritetu, krenite od 2001. pa da stignemo donekle da to probamo malo počistiti i organizirati, jer zaista nešto tako što ni po čemu nije sporno stoji tako dugo da je nevjerovatno.

Ja znam da je gospodin Perković svojim dolaskom ubrzao izuzetno čitav taj proces. Zato danas imate ovdje desetak tačaka dnevnog reda. Ali je zaista je krajnje vrijeme i ja ovdje smatram da bi bilo vrijeme, zamolio bih kolegu Filipovića, kao iskusnog čovjeka i pravnika da smisli neku tehnologiju kako ćemo pozvati ljude iz izvršne vlasti na odgovornost, odnosno učiniti zaista odgovornim. Ali efikasno odgovornim zašto nešto kasni tri godine. To je, pazite, to je zaista nevjerovatno.

Drugo pitanje ćemo otvoriti na narednoj tački dnevnog reda, a to je pitanje prisustva predlagača. Ko riješi to pitanje u ovoj državi zaslužio je kandidaturu za Nobelovu nagradu.

Kako organizirati da predstavnik predlagača bude prisutan na komisijama na Parlamentarnoj skupštini. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo. Čuli smo izlaganje gospodina Čengića u ime Komisije, jedan dio Komisije, jedan dio lično.

I evo ja stavljam na glasanje, ako nema diskusije ja stavljam ovo davanje saglasnosti za ratifikaciju Memoranduma o sporazumu između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije o proširenju donirane pomoći Bosni i Hercegovini u 2001. godini, na glasanje.

Molim vas glasajte.
Jednoglasno. Hvala vam lijepo.

Šesta tačka dnevnog reda je,

Ad.6. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o zajmu regionalnih projekat željeznica između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj

MUSTAFA PAMUK

Izveštaj nadležne komisije ste dobili. Predstavnički dom je dao saglasnost na ovu ratifikaciju.

I otvaram raspravu. Gospodine Čengiću izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Dakle ovdje imamo izuzetno važan ugovor o kreditu koji je u ukupnoj vrijednosti do 70 miliona eura koji osigurava Evropska banka za obnovu i razvoj. Kredit je predviđen za obnovu i rekonstrukciju željezničke infrastrukture i tiče se rekonstrukcije dakle same pruge, električnih vodova, rekonstrukciju signalne mreže, telekomunikacija itd.

U samom ugovoru su predviđeni i konkretne aktivnosti u ovome poslu, kao što je i predviđeno da ova ukupna suma može biti raspodjeljena na način da 42 miliona eura ide za Federaciju, a 28 miliona eura treba da ide za Republiku Srpsku, odnosno za infrastrukturu na toj teritoriji i jednoj i drugoj. Ugovor evo precizno definira principe obračunavanja kamate, način obračunavanja kamate. Sredstva se mogu početi povlačiti već ove godine, a mogu se povlačiti otprilike do polovine 2009. grejs period godinu dana i onda počinje otplata kredita.

U suštini kamatna stopa je dakle uobičajena kamatna stopa ove banke i otprilike u ovom dijelu nema ničega spornoga. Jedino ostaje sporno pitanje ko i kako predstavlja ovaj ugovor. Na Komisiji smo imali raspravu, nismo imali predstavnika predlagača. Ovdje ponovo nemamo predstavnika predlagača, a imamo niz pitanja.

Dakle, postavlja se vrlo ozbiljno pitanje - Na koji način i pod kojim okolnostima funkcioniraju željeznice na teritoriji Bosne i Hercegovine? Koliko znamo postoji još uvijek tri državna preduzeća koja su operatori. S druge strane postavlja se pitanje dokle je došao

proces implementacije Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine kojim je predviđeno uspostavljanje preduzeća o željeznicama. I konačno prema informacijama kojima raspolažemo ova željeznička preduzeća državna su u prošloj godini ostvarila značajne gubitke unatoč činjenici da su entiteti osigurali opet određena sredstva za pomoć popravljajući infrastrukturu. Željeznica je jako važna. Nema ozbiljnog razvoja privrede u jednoj državi bez željeznice, s druge strane postoje indicije da je korištenje željeznice iz godine u godinu sve veće kada je u pitanju domaća privreda, ali očito da naše željeznice nemaju takve tehničke karakteristike da bi bile privlačne i za veći međunarodni prostor koji bi mogao povezati npr. Luku Ploče sa Centralnom Evropom itd.

Svakako da je ovaj kredit izuzetno važan i da je dobro došao. Naravno to će svakako biti jedan od kredita koji su potrebni da bi se željeznica Bosne i Hercegovine, odnosno njezina infrastruktura podigla na kvalitetniji nivo, da bi mogla zadovoljavati standarde i biti konkurentna i privlačna. Kažem, ovdje je osnovno pitanje skim razgovarati u Vijeću ministara. Imamo predstavnika predlagача u liku predstavnika Ministarstva vanjskih poslova. Ugovor je potpisala ministrica finansija u ime Ministarstva finansija i trezora. Ovo je eminentno pitanje komunikacija i transporta. Dakle za Ministarstvo transporta i komunikacija, ali evo mi nismo očito interesantni, jer dok zasjeda ovaj dom, ili ti naredni dom, ovaj gornji dom lordova nema pažnju Vijeća ministara koji je očito zauzet tamo na drugoj strani, ili su eventualno zauzeti ručkom u pauzi ručka.

Ovo su vrlo ozbiljne kritike, ovo su vrlo ozbiljni problemi i Komisija smatra da zaista treba pokušati pronaći, ako ima još neko od rješenja koje do sada nismo izmislili, da ga smislimo kako bismo privolili predstavnike predlagача, ali onih ministarstava koji realno su vezana za recimo ovo pitanje da se pojave ovdje i da odgovore na niz detalja koji su zanimljivi, ali ne možemo postaviti pitanje jer nemamo kome.

Komisija dakle predlaže da se ovaj ugovor, odnosno sporazum ratificira. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Hvala gospodinu Čengiću. Evo čuli smo. Ima li primjedbi.
Gospodine Genjac, izvolite.

HALID GENJAC

Kao i niz ugovore koje poštovane kolege iz Bosne i Hercegovine potpisuju i opterećuje našu budućnost vraćanjem tih ugovora i u ovom ugovoru je značajan iznos predviđen na način da se dodjele sredstva u vidu materijalnog davanja i u vidu konsultantskih usluga.

Pa bih ja zamolio ako ima neko ovdje od prisutnih da odgovori ugovori za nabavku, instaliranje i radove u iznosu od 4 miliona 800 hiljada eura, za dio 2a ugovori za nabavku, instaliranje i radove d 2. 5 miliona i 500 eura. Robe i usluge za dio 4a milion i 400 eura. Konsultantske usluge za dio 5a 840 hiljada eura. Konsultantske usluge za dio 5b 720 hiljada eura.

Dakle, ako ima neko od prisutnih ili ovi od predlagача da odgovori šta znači ugovori za nabavku, koja je vrsta nabavke, koja je vrsta ugovora, gdje će se nabavljati oprema, da li u Bosni i Hercegovini, da li u inostranstvu, da li ugovor obavezuje zajmoprimca na određena

sredstava, od određenog dobavljača mora primiti? Šta znači konsultanske usluge u ukupnom iznosu od nekih 3 miliona KM itd.?

Dakle, ako nema, ja mislim da bi trebalo sačekati da predlagač odgovori na ova pitanja pa da onda poslije se izjasnimo. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Dalje imamo li. Izvolite gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIC

Dakle, ja sam od onih koji misle da ovdje trebaju sjediti predstavnici predlagača i nemam nikako namjeru ni na koji način pokušati zamjeniti predstavnika predlagača, jer njegova funkcija je nezamjenjiva.

U vezi sa ovim pitanjima ja mogu samo, ne radi gospodina Genjca koji je očito pročitao sve, nego radi svih zajedno kazati da u prilogu broj 1. opis projekata ovom ugovoru stoji da će sredstva biti korištena, broj 1. za obnovu pruge na dionici Kostajnica-Jošavka, Konjic-Mostar i Mostar-Čapljina. Dva sanacija stanične i pružne signalizacije. Tri ektričnih podstanica i kontakte mreže. Četiri osnovnih telekomunikacijskih uređaja i pet usluge za projektiranje, nabavku i nadzor.

Ono što je bitno je u članu 5. Ugovora pravosnažnost. Posebno se spominje obaveza, dakle posebno se spominje obaveza zajmoprimca, znači bosansko hercegovačke strane da mora imenovati i odrediti i potpisati ugovor sa konsultantskom kućom koja će biti zadovoljavajuća za IDRD za Evropsku banku za obnovu i razvoj. Dakle koju će oni prihvatiti kao takvu. Jedan od uvjeta da bi ovaj ugovor uopće stupio na snagu je taj. Razlog je vrlo jednostavan. Dakle konsultant mora i precizno piše u samom ugovoru da konsultant mora osigurati takav nivo stručnih konsultacija i stručnog vođenja da se osigura efikasno korištenje sredstava i ispunjenje obaveza po ugovoru u smislu dakle izvršavanja poslova i po tom mogućnost da se vrati sljedeće. Prirodno je da Evropska banka za obnovu i razvoj ne želi dati nikome u Bosni i Hercegovini za one svrhe posao ako nije sigurna da je on osigurao stručno vođenje, a ovdje vrlo precizno piše, dakle konsultanta sa međunarodnim iskustvom, respektabilnim međunarodnim iskustvom. To je sasvim prirodno, jer se radi o značajnim sredstvima, jer se radi o tome da se ta sredstva moraju trošiti na način kako propisuje Evropska banka za obnovu i razvoj koja daje pare.

U tom smislu očito dakle nije propisano da li je stranac ili domaći, ali ja se usuđujem kazati da je teško povjerovati da mi u Bosni imamo takvog konsultanta koji bi mogao čitav dio posla uraditi. S druge strane nema nigdje spomena o tome da li bi oprema, materijal itd. morao biti domaći ili strani. Nigdje to nije uvjetovano, nego očito će biti nabavljena ona oprema koja može funkcionirati i izvršavati zadatke. Da li tu ima domaće opreme, ja se u to ne razumijem i vjerujem da će se oprema opet nabavljati na način određenih javnih fondova. Dakle nema propisano da se mora kupiti oprema ta i ta, ili od tog dobavljača, ili iz te zemlje. To apsolutno nije propisano. Nije određeno ko imenom i prezimenom treba da bude konsultant, ali je određeno da mora imati međunarodno iskustva i precizne karakteristike šta treba da zna da bi mogao biti konsultant i voditi ovaj projekat tako da se on u cjelosti izvrši da bi se mogao vraćati kredit.

U tom dijelu ja ne bih komentirao visinu konsultacija, ali dopustite ako pogledamo visinu konsultacija predviđenih ovdje i u nekim drugim kreditima, meni se čini da su ovdje konsultacije puno razumnije, realnije i ja bih rekao da su vrlo realne. Ko će konkretno dobiti taj posao, da li je moguće uključiti domaće znanje, možda zajedno sa stranim, to naravno više nije pitanje ovoga visokog doma, nego je to pitanje sada onoga ko bude dalje radio na implementaciji. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Evo Jukić.

VELIMIR JUKIĆ

Evo, gospodine predsjedatelju, cijenjene kolege, gosti, novinari, ovo je tipičan primjer kako ne bi trebao predlagatelj raditi. Dakle ponuđen je samo ugovor bez obrazloženja ni pismenog ni usmenog. Radi se o neko reće malim sredstvima. Nisu mala sredstva 70 miliona eura su značajna sredstva, ali da su i manja opet ne bi bilo ovo pravi način.

Dakle, logično bi bilo da predlagatelj da pismeno obrazloženje, ili bar usmeno u kojem bi bilo sadržano barem ono najvažnije, a to je jedan presjek stanja željezničke infrastrukture u Bosni i Hercegovini i sredstava za obnovu. KOji je to strateški plan i strategija obnove, šta znači uložena ta sredstva, koji ciljevi se postižu sa tim sredstvima itd. Mi ovdje nemamo ništa od ovih informacija, a traži se da ovo ratificiramo. Dakle to je, ...nove obveze koje će se u budućnosti naravno uplaćivati i ovo je jedan klasičan ugovor, dakle gdje se za potrebe željezničke infrastrukture uzima kredit. On je devizni, ali to nije bitno, čak bi bolje bilo da nije devizni, jer bi onda bio mogućnost izbora i kupnje opreme i onog šta još treba veća. Dakle, oni koji o tome treba odlučiti ili ovo ratificirati nema ni minimum elemenata da se o tome kvalitetno odredimo.

I zato mislim da danas nemamo uvjeta da damo suglasnost na ratificiranje ovog ugovora. Kada ovo govorimo onda mislim isto tako na ukupno stanje u ovoj oblasti koje uopće nije dobro. U prošloj godini naši operateri su obilježili vrlo značajne gubitke. To se ponavlja iz godine u godinu i bilo bi vrlo interesantno, evo pod ovom točkom otvoriti raspravu inače o ukupnom stanju kako željezničke infrastrukture, isto tako i stanje prometa. Koja je to sigurnost koja se jamči u našem željezničkom prometu, koje se brzine prostiru našim prugama, kakvo je opće stanje infrastrukture, kakvo je stanje vozničkih jedinica itd. itd. Dakle nemamo ni minimum tih informacija.

I zato ja mislim da trebamo postupiti kao do sada u nekoliko slučajeva i danas ne ratificirati ovaj.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo. Gospodin Perkanović se javio.

ZORAN PERKANOVIĆ

Poštovani gospodine predsjedatelju, uvažene dame i gospodo zastupnici, za one koji me ne znaju Zoran Perković, pomoćnik ministra za međunarodno pravne konzularne poslove u Ministarstvu vanjskih poslova BiH.

Samo da iskoristim priliku, dakle mislim da je poznato da je sukladno Zakonu o postupku zaključivanja i rješavanja međunarodnih ugovora Ministarstvo vanjskih poslova Bosne i Hercegovine daje ocjenu vanjsko političke opravdanosti zaključenje bilo kakvih međunarodnih ugovora. U tom kontekstu, kao i konkretno pitanje na ovaj ugovor, Ministarstvo vanjskih poslova je dalo dakle ocjenu vanjskopolitičke opravdanosti, uvjeta za sklapanje oko ugovora. Jasno je da kada je u pitanju meritum spora je pitanje iz domena problematike Ministarstva prometa i komunikacija. Vidim da ovdje predlagač dakle koji je odgovorio eventualno na ova pitanja, koja je postavio zastupnik Čengiđ, dakle mi iz Ministarstva vanjskih poslova nismo kompetenti da odgovorimo na njih jer nam te informacije nisu poznate.

I dozvolite da iskoristim ovu priliku samo da kažem dvije rečenice vezano za sugestije koje je iznio gospodin Čengiđ. Mi u potpunosti podržavamo samo da obavijestim ovaj cijenjeni dom da danas na sjednici Kolegija Ministarstvo vanjskih poslova će biti imenovan depozitar međunarodnih ugovora. Mi u Pravilniku o unutarnjoj organizaciji nismo imali prostor, međutim Zakon je obaveza, Zakon je jači od Pravilnika. Dakle možemo to izvesti.

I druga stvar, sukladno zaključku komisije ovoga doma vanjsko političke komisije svim ministarstvima na nivou države upućen je cirkularan dopis u kojem molimo da nam se u što kraćem roku dostave informacije o eventualno ovim ugovorima koji su u ladici. Naš cilj je dakle, ja sam to rekao na Komisiji da do 30.5. ove godine očistimo u postupku ratifikacije sve parafirane sporazume u Bosni i Hercegovini, zaključno do 2005. godine, da ih dadnemo u proceduru i mi ćemo sa svoje strane, budite sigurni uraditi sve što je u našoj moći i u našoj nadležnosti da se ova dinamika ubrza.

Još jednom hvala na razumjevanju i na pažnji.

MUSTAFA PAMUK

Gospodine Brka izvolite.

OSMAN BRKA

Ja vas sve pozdravljam i malo sam iznenađen sa prijedlogom gospodina Jukića. Naime, mi smo danas imali sjednicu Komisije na kojoj sam ja čak predlagao da je ne održimo, jer skoro ni za jednu tačku, nije skoro, za jednu je bio samo predlagač, za ostale nije bio. Ja sam tražio da ne održimo sjednicu i da danas sve ove tačke, ja bih htio mene, ne, ne htio bih samo da čuješ Mustafa, pa zato sam stao. Ja sam predlagao da sve tačke skinemo praktično jer nema predlagača za koje nisu predlagači stigli. Mislim kolege su odlučile ipak da to ne urdimo i mi smo po ovim tačkama donjeli zaključke i izglasali da danas idu na Dom.

Zbog toga mi je malo čudno da smo na Komisiji imali stav da to treba da zauzmemo stav i da radimo bez predlagača, a da danas ovdje pokušamo ovo da skinemo. Međutim, ja ću biti iz principijelnih razloga uvijek za to da kada nema predlagača da se dogovorimo prije, ako ćemo se dogovoriti da ne radimo i ne radimo. Pa ćemo svaki treći dan zakazivati sjednicu dok oni ne dođu. Valjda će se jednom udostojiti da budu dolazili. Ali ja bih zaista, ako smo danas na Komisiji rekli da ovo usvajamo, a ovdje se radi o cifri od 70 miliona eura, znamo da su oni u gubitcima i ono što je danas, meni je se jako dopalo što je Velimir danas na Komisiji predložio da otvorimo problematiku funkcionisanja željeznica u Bosni i Hercegovini, jer po onim podacima koje je on danas rekao, a ima ih praktično željeznice Federacije dnevno gube 100 hiljada, dnevne su, dnevno u gubitku 100 hiljada maraka. I ako su dnevno u gubitku 100

hiljada maraka iz dana u dan, zaista se nešto tu mora poduzeti da vidimo šta i kako. Ja nisam za to stručan, ali ovdje eksperte, menadžere. Nešto tu treba mjenjati.

Ali sam za to da ovo usvojimo upravo zbog toga da ne bi ih doveli u još težu situaciju nego što jesu, a da tražimo rješenja na onom fonu u kome je danas i Velimir sam govorio na Komisiji. Hvala vam.

MUSTAFA PAMUK

Hajde. Izvoli.

VELIMIR JUKIĆ

Evo, samo jedno malo pojašnjenje. Naime ovo što je gospodin Brka rekao istina je. Ja sam na Komisiji razmišljao i govorio znači na rečeni način, a to je da ipak ovo dođe do Doma, međutim smatram da je to bila prilika da se predlagač u međuvremenu pojavi i ovdje na sjednici pojasni sve ovo što treba pojasniti, a vezano za ovaj ugovor i mislim da smo još u par navrata na ovakav način postupali. Ja dakle nisam promijenio svoje mišljenje, a ono da smo dogovorili na Komisiji da ide, ipak tu su svi članovi i Komisija na ovom domu i prilika je na samoj sjednici da se na sve ono što nije, što je propušteno reći na Komisiji, da se eventualno na Domu uradi, ali očito da predlagača uporno nema ni na sjednici Doma kao ni na sjednici Komisije. Tako da naš optimizam da će se neko pojaviti u ime predlagača u međuvremenu očito nije bio opravdan.

Evo to su moji razlozi. Naravno da nisam uopšte promijenio svoje mišljenje.

MUSTAFA PAMUK

Evo moj Hasan. Evo ja na izvjestan način osjećam obavezu da nešto kažemo o ovom poslu, jer to je otprilike posao kojim sam se ja bavio desetak godina i moram ovdje reći da je željeznička infrastruktura i sva sredstva na željeznici u principu nabavljena iz ovih kredita Evropske banke za obnovu i razvoj, Svjetske banke i EUROFIME i to je ovo što je navedeno u ovom ugovoru. To su uobičajen jedan ugovor koji godinama funkcionira na ovom prostoru i na ovaj način.

I mislim da morate ove licitacije, ove će biti međunarodne licitacije. Na te međunarodne licitacije ima pravo da se javi svako. Ko će biti odabran na konkursima za međunarodnu licitaciju određuje Evropska banka jer ovo finansira i to su uobičajeni procesi. Ako se, ako ima interesenata iz privrednih organizacija Bosne i Hercegovine da se mogu uključiti u ove procese u ove objekte, onda ih angažuje onaj ko dobije ove poslove da radi u, po ovom ugovoru i na jedan takav način budu uključene privredne organizacije iz Bosne i Hercegovine.

Ja sam sklon da tvrdim da u ovom predlogu ugovora nema manjkavosti. Međutim, ima jedna nekorektnost predlagača koji nemora, koji ne dolazi, ne može da objasni, neće da dođe da objasni poslanicima. Nije dovoljno da to zna samo jedan poslanik, ili dva poslanika. To treba da se objasni svim poslanicima, jer svi, odnosno zastupnicima, jer svi oni dižu ruke i glasaju za projekat. Što se mene tiče ovaj, ja sam za to da se ovaj projekat usvoji, jer željeznice Bosne i Hercegovine je potrebno na ovim prugama od Konjica do Čapljine i od Čapljine do, su u teškoj situaciji. Razlog gubitaka je na toj pruzi zbog toga što na toj pruzi ne može da se razvije brzina veća od 50 km i dnevno željeznica za Bosnu, za Željezaru Zenica i

Koksno hemijski kombinat vozi nešto oko 14 vagona. Ta pruga ne može da izdrži taj transport, ne može da izdrži ni te težine, a brzine i nema i uglavnom gubici iz tog razloga.

Dakle, ima dovoljno robe za prevoz. Međutim ekonomska moć željeznice i njeni kapaciteti nisu u stanju da to izdrže. Ja smatram da je potrebno ovo prihvatiti i time ćemo omogućiti željeznici da što prije popravi svoju prugu i da što prije te svoje kapacitete učini kvalitetnim i moćnim da mogu prevesti sve terete. Hvala lijepo.

VELIMIR JUKIĆ

Gospodine Čengić.

HASAN ČENGIĆ

Ja se izvinjavam što se javljam skoro treći put oko ovoga, ali dopustite samo sljedeće. U dodatku prilog 2. kaže se da će za plaćanje radova za dio 1.a) biti potrošeno 33 miliona eura, a za plaćanje radova za dio 1.b) biće potrošeno još narednih 20 miliona eura.

Pošto se vi svi na određeni način imate iskustva sa tim na koji se način radi, nema nikakve dileme da će najveći broj svih ovih poslova dobiti naše domaće firme. Oko popravke pruga, izmjene šina, pragova itd. Oko popravljanja signalizacije, zatezanja elektrovodova itd. To su sve poslovi koji rade naši ljudi, koji rade naše kompanije koji su to napravili. Nikakvi stranci to nisu radili. Mi smo to radili radnim akcijama, kada su omladinci nekih 40-tih godina to radili.

Dakle, najveći dio ovih sredstava, gospodin Tomislav ne mislim na mene i na vas, nego na one starije od nas, a što se tiče tog drugog, što se tiče tog drugog mi smo radili, a vi ste komandovali dok ste bili u partiji. Mi smo običan narod radili. Ali nema veze o tome. O tome ćemo drugi put. Dakle radi se sasvim sigurno o tome da ovi kada saberete 53 miliona eura bi trebalo biti potrošeno na neposredne radove koji su sigurno preko 90% poslovi koje mogu raditi naše kompanije i naši ljudi. Dakle, mi moramo biti svjesni da je to 53 miliona od ukupno 70 samo za ovo. Znači najveći dio sredstava će sasvim sigurno ostati našim kompanijama i to je samo za sebe dovoljan razlog.

S druge strane, uvažavajući sve ono što je gospodin Jukić rekao i činjenicu da još niko od nas nije kandidirao za tu Nobelovu nagradu koja se zove, razlog se zove – privođenje predstavnika predlagača na sjedice komisija i Doma, ja mislim, ja koristim priliku da zamolim kolegu Jukića i sve vas zajedno da danas ipak ratificiramo ovaj ugovor. Ja imam dojam da se ovdje radi odprilike o sljedećem, ona narodna da tuđa ruka svraba ne češe, ovdje se jako dobro vidi. Željeznice su u ovom času entitetski nivo. Organizacija poslova entitetski nivo. Nivo Bosne i hercegovine i Vijeća ministara koja mora biti ovdje predstavnik predlagača, ne mogu se pojaviti entiteti kao predstavnici predlagača, ovaj BH nivo to ovu željeznicu očito ne osjeća svojom. Dakle to je, oprostite mi na izrazu, ali to je očito tako. Ne osjeća je svojom i nije problem da ode na puru dolje u vrijeme kada mi raspravljamo o ovome. A ovi iz entiteta iz neposredno ljudi koji se bave ovim, koji su uporno i kvalitetno radili godinama da dođu do toga da ih Evropska banka za obnovu i razvoj prihvati kao partnera i da im dadne pare, oni su sasvim sigurno žestoko zainteresirani, ali ne mogu u ovoj sali prezentirati ovo jer to nije njihov nivo.

Dakle u tom smislu ja imam sljedeći predlog da se dogovorimo da zaista nakon rasprave na Komisiji o čemu smo se mi već dogovorili da prezentiramo rezultate onoga što

smo mi dobili na Komisiji ovdje na Domu i da pozovemo nadležne organe, ali sada ne samo sa nivoa BiH, nego entiteta i predstavnike operatora i da porazgovaramo prvo o pitanju strategije razvoja željeznica, zatim o tome dokle je došla implemetacija Zakona o željeznicama Bosne i Hercegovine. Mi smo tamo predvidjeli da ćemo sastaviti državnu kompaniju za infrastrukturu koja je, dakle infrastruktura i dalje ostaje državno vlasništvo, infrastruktura i dalje ostaje obaveza da se o njoj brine država i to baš baš Ministarstvo transporta i komunikacija BiH i da vidimo dokle smo došli u tom procesu.

Dakle, ja ne držim da je neko ko danas nije prisutan izbjegao svoju obavezu da odgovori na ova pitanja. Izbjegao tu obavezu da prezentira aktivnosti, pa ako treba da i mi postavimo pitanje njegove odgovornosti time što danas nije ovdje. Ali još jednom vas pozivam da ipak dadnemo saglasnost....počela koristiti i kako bismo na ovaj način dali doprinos ako hoćete i zapošljavanju i kvalitetnijem radu naših preduzeća, pa i prihodu koji će se ostvariti kroz realizaciju ovoga kredita. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo. Ja mislim da smo završili raspravu.

Ja stavljam na glasanje davanje saglasnosti za ratifikaciju Ugovora o izgradnji regionalnih projekata željeznica između Bosne i Hercegovine i Evropske banke za obnovu i razvoj. Halide jel ti glasaš? Ti ćeš kasnije.

- 3 suzdržana, ostali su za. Jesam dobro rekao?

Dakle 3 suzdržani ostali za. Hvala lijepo.

Sedma tačka dnevnog reda je

Ad.7. Davanje saglasnosti za ratifikaciju protokola 14. uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda koji se odnose na dopunu sistema za kontrolu provođenja Konvencije

MUSTAFA PAMUK

Izvolite. Izvještaj nadležne komisije ste dobili. Nema potrebe dakle da.

Izvolite gospodine Filipoviću.

ILIJA FILIPOVIĆ

Pozdravljam sve kolege i kolegice, sve koje prate naš rad danas. Dakle javio sam se iz principijelnih razloga, reći ću par riječi vezano za ovaj protokol 14. koji je u biti znači dopunu Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i što je raspravljala samo Komisija za vanjsko trgovinsku politiku Doma naroda, a ne istodobno i Ustavno-pravna komisija u čijoj su nadležnosti temeljna ljudska prava.

Dakle sva pitanja koja nisu regulirana i data u nadležnost po članku 24. našeg poslovnika točka 2. koja nisu u nadležnosti drugih komisija idu u nadležnost Ustavno-pravne komisije među kojima su i ljudska prava. Pitanje Protokola 14. dakle dopune jednog međunarodno pravnog akta Konvencije o temeljnim ljudskim pravima i slobodama nije trgovinsko pitanje. To je prije svega pravno političko pitanje, to je pitanje temeljnih ljudskih

prava i sloboda, propisanih Ustavom Bosne i Hercegovine u članku 2., a regulirano i Poslovníkom kako sam već rekao stavljeno u nadležnosti Ustavno-pravne komisije.

Meni se čini da je onaj ko je odlučio poslati ovaj pravni akt samo Komisiji za vanjsko trgovinsku politiku, što ne sporim, jer je u našem poslovniku u članku 25. pod g) dakle nadležnost ove komisije razmatrati pitanja suglasnosti za ratificiranje međunarodnih ugovora. Ovo je dopuna jednog međunarodno pravnog akta i ste strane ne mislim da nije nadležna ova komisija, ali je u najmanju ruku podjeljena nadležnost ove komisije i Ustavno-pravne komisije zbog razloga kojeg sam do sada spomenuo.

Mene dakle samo ta proceduralna stvar u svemu ovome buni. Buni me to što to nije dato i Ustavno-pravnoj komisiji zbog čega se neću izjasniti u korist podrške ovog protokola, dakle ovog međunarodno pravnog akta i iz principijelnih razloga pozivam, imam dva prijedloga – jedan je da to razmotri Ustavno-pravna komisija, pa da to, nema nikakve žurbe da to stavimo na Dom i drugi je da, ja pozivam članove Ustavno-pravne komisije ovoga doma da iz principijelnih razloga, zbog nadležnosti i ove komisije se sustegnu kod glasovanja i podrške ovom, ovoj protokolu 14. dakle pod ovom točkom dnevnog reda. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Čuli smo gospodina Filipovića. Gospodine Čengiđ jesi li se ti javio za riječ?

HASAN ČENGIĆ

Dakle, uvažavajući sve ovo što je kolega Filipović rekao, osim njegovog poziva da se ne glasa, ja želim kazati dvije stvari. Prva je naša komisija nije odlučivala o tome hoće li ona razmatrati ovo, nego je dobila u zadatak i morali smo to raditi.

S druge strane, naša komisija u principu niti može odlučivati, niti ima razloga da bude protiv da određena materija bude diskutirana na nekoj drugoj komisiji, ili čak i na jednoj i na drugoj komisiji. Koliko ja znam ovo je prvi slučaj, ja ne znam kolega Filipoviću vi vjerovatno možete pripomoći, a ja koliko znam ovo bi bio prvi slučaj u kojem bi se razmatrala jedna evo dopuna, dakle ni konvencija ni rezolucija, nego je samo dopuna paralelno na dvije komisije.

Ja osobno mislim da nema potrebe za tim i mislim da bi ustvari trebalo da se dogodi sljedeće, da Kolegij zajedno sa sekretarom Doma odlučuje o tome koja je komisija nadležna i kada odluče da je neka komisija nadležna neka to ona raspravlja. Osobno mislim da bi bilo do kraja legitimno da ovo raspravlja Ustavno-pravna komisija, jer je to vrlo ozbiljno pravno pitanje, vrlo ozbiljno pitanje dakle materija dakle ljudskih prava, mada, će se kolega Filipović nadam se složiti samnom da ova, dakle ovaj protokol definira više pod navodnicima tehnička pitanja rada suda na koji način se biraju sudije, koliko im traje rok, kada se završava itd., nego suštinska pitanja ljudskih prava ili neka druga pod navodnicima više pravna pitanja.

Dakle u tom smislu principijelno ja nemam ništa protiv, ja mislim da bi moglo rješenje biti otprilike sljedeće – da u buduće Kolegij i generalni sekretar Doma vode računa i eventualno ovakvu materiju rađe pridjele prema Ustavno-pravnoj komisiji, nego prema našoj ili nekoj drugoj komisiji, a da ovaj put kolega Ilija Filipović iz kolegijalnih razloga i uvažavajući, dakle mi uvažavamo njegov principijelan stav, on uvažavajući činjenicu da smo mi ni krivi ni dužni već uradili posao, dakle da dadnemo saglasnost na ovo, a molim ubuduće neka Kolegij ove, ova pitanja i međunarodne sporazume ovog sadržaja upućuje Ustavno-pravnoj komisiji, što je za mene sasvim legitimno.

Zato koristim priliku da pozovem gospodina Filipovića da dadne podršku zajedno sa svim uvaženim članovima Ustavno-pravne komisije da ovo danas završimo kako ne bi bilo krivih tumačenja da smo indolentni prema zaštiti ljudskih prava. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Prihvatam. Mislim da je gospodin Filipović izrekao jedan stav principijelne naravi. Ja hoću reći da je u pravu također. Međutim, ja mislim da moramo, možemo shvatiti da nema nepogrešivih.

Možemo li ovo smatrati kao, hajde ja ću reći jednu grešku, moram reći i moju i generalnog sekretara i napravili smo to što. Pa ja jesam.

/zajednička diskusija/

MUSTAFA PAMUK

Pazite ovaj, kada je greška ona je greška i nije je sramota priznati. Dakle, ja kao predsjedavajući Doma naroda, zajedno sa sekretarom Doma naroda smo vjerovatno napravili grešku. Hvala lijepo.

Izvolite gospodine Filipoviću.

ILIJA FILIPOVIĆ

Ja moram izraziti svoje zadovoljstvo da je evo na ovoj stvari, volio bih kada bi to bilo i u drugim prigodama, dakle netko u ovom domu pogriješio da nešto nije uradio adekvatno.

Dakle, nije mala stvar preskočiti dakle, dakle preskočiti jedno mjerodavno, dakle nadležno tijelo da raspavlja o određenim stvarima koje se ovdje daje se suglasnost za verifikaciju, ratifikaciju, donosimo odluku itd. to je vrlo bitna stvar. Mi smo i do sada imali kršenja blagih, namjernih, što ne namjernih, što iz znanja, što iz nepoznavanja Poslovnika, ali ovo je, ja sam principijelno stvar spomenuo da nam više se to ne događa. Ne, da se pogleda dakle u čiju nadležnost spada određena stvar. Ja ne sporim nadležnosti, to smo razjasnili, postoji nadležnost i jedne i druge komisije. Na jednoj je bilo, na drugoj nije.

Ako ćemo mi preko toga preći i prihvatiti ovo kao jednu pogrešku, dakle ja velikodušno prihvaćam vašu ispriku i ostaću dosljedan, dakle ja osobno neću podržati, ali ostali članovi Ustavno-pravne komisije neka urade onako kako oni hoće. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Hvala vam lijepo. Molim vas. Evo ja predlažem, čuli smo sve stavove, ja predlažem da glasamo o ovoj saglasnosti na Protokol 14.

Izvolite. Hvala vam lijepo.

Dakle gospodin Filipović. Ružo šta si ti sad. Ti nisi ništa. Dobro Ružo. Znam. Hvala lijepo.

Znači gospodine Filipoviću imamo 2 protiv, pardon uzdržana i ostale za. Zahvaljujem se na razumjevanju ipak. Molim. Hvala lijepo.

Molim vas, ja imam sad još jednu izmjenu. Filipoviću molim te, možeš samo malo slušati, kada sam priznao da sam pogriješio. Ja to ovaj greške se moraju priznati.

Mi imamo sada ove tačke dnevnog reda tamo do 12. tačke dnevnog reda koje zavise od, molim vas Hasane, imamo ove tačke do 12. tačke koje zavise od sjednice Predstavničkog doma i ta odluka njihova će uticati je li hoćemo li ih staviti na dnevni red i šta ćemo snjima i ja sada predlažem da idemo na tačke 12. i 13. da završimo ono što možemo završiti, pa da napravimo jednu pauzu. Osmicu smo skinuli.

HALID GENJAC
/ne razumije se/

MUSTAFA PAMUK

Koje? Molim vas mogu li. Hasane, ne možeš. Ja sada govorim, nisam završio. Mislim da trebamo preći na tačku 12. i 13. da završimo ove dvije tačke ida onda napravimo pauzu i sačekamo šta će ovaj dom uraditi na ovim projektima o ovom zakonu o deviznoj štednji i ovim drugim.

Hasane, ako sada hoćeš nešto reći izvoli.

HASAN ČENGIC

Dakle, ja uvažavam sve što je gospodin Pamuk rekao. Jedino mi nije jasno zašto 9. i 10. pošto ne raspravljamo o meritumu, nego raspravljamo samo o načinu kako ćemo razgovarati o zakon ne može ići.

JADRANKO TOMIĆ
/ne razumije se/

HASAN ČENGIC

Pa deseta o proceduri. Zašto ne možemo o zahtjevu o proceduri. Možemo se izjasniti o proceduri, a raspravljaćemo o zakonu nekada kada dođe vrijeme na to. Jer svakako ćemo se jednom određivati o proceduri. Šta je sporno u desetoj da se izjasnimo o proceduri. To je jedna minuta.

MUSTAFA PAMUK

Moramo usaglasiti. Procedura, je procedura. Procedura nije našeg doma.

HASAN ČENGIC

Niste me uvjerali u to uopće. Oni su neke stvari razvlačili po godinu dana, neke su radili traljavo, neke nisu uradili itd. Ne znam što smo se vjenčali za njih u tom detalju koji se zove – razmatranje po proceduri.

Mislim da možemo tačku 10. dogovoriti, pa hoćemo li prihvatiti ovo rješenje, ili neko drugo.

MUSTAFA PAMUK

Mogli smo do sada ove dvije tačke završiti. Ali molim vas lijepo. Imamo, mi imamo jedan princip i tako smo se dogovorili i taj princip ne bi trebali kvariti. Sve ono što nije prošlo na onom domu da ne razmatramo i to je princip koja smo usvojili i držimo ga se.

Molim vas. Hvala vam lijepo, hvala na razumjevanju. Gospodine Čengiću pogriješio si. Priznaj. Jeste.

Dvanaesta tačka dnevnog reda je

Ad.12. Prijedlog odluke o osnivanju nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini

MUSTAFA PAMUK

Gospodine Filipoviću izvolite.

ILIJA FILIPOVIĆ

Vrlo kratko, dakle, ovo je u nadležnosti Ustavno-pravne komisije koja je to raspravljala 6.4. i utvrđen je ovaj prijedlog odluke u tekstu koji ste dobili da Dom razmotri i prijedlog da to Dom i prihvati.

Dakle samo kratko da podsjetim. Do osnivanja Vijeća nacionalnih manjina došlo je dakle po sili zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina koji smo mi prihvatili u Parlamentarnoj skupštini, jer članak 21. nas obvezuje da se formira Vijeće nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini. To je u biti savjetodavno tijelo Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Imenovaće se članovi Vijeća na prijedlog Komisija za ljudska prava. Komisija za ljudska prava postoji u Zastupničkom domu, a tu ulogu dakle te komisije za ljudska prava imaće Ustavno-pravna komisija koja će napraviti dakle kako je to predviđeno ovom odlukom određene konsultacije sa udrugama nacionalnih manjina nevladinim sektorom u Bosni i Hercegovini i na kraju može Parlamentarna skupština i samoinicijativno izvršiti predlaganje određenih kandidata u Vijeće nacionalnih manjina.

Sušтина je da se dakle kroz ovo vijeće kao savjetodavno tijelo Parlamentarne skupštine razmatraju sva bitna pitanja koja kandidiraju dakle određene interese, određene potrebe nacionalnih manjina kojih imamo o članku 3. ovoga zakona 17 u Bosni i Hercegovini i trebalo bi to označiti jedan kvalitetniji pristup dakle rješavanju svih nagomilanih problema u radu pripadnika nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini. Sredsta za rad ovoga vijeća osigurao bi proračun o ovoj odluci, a svu logističku i tehničku i drugu potporu ovom utemeljenom vijeću na temelju ove odluke pružiće Tajništvo Parlamentarne skupštine. Eto to je sve što se tiče ove odluke. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Hvala gospodine Filipoviću. Čuli smo izlaganje gospodina Filipovića i stav Komisije. Molim vas ima li još diskusija? Nema.

Stavljam ovaj prijedlog odluke na usvajanje.
Izvolite. Hvala lijepo.
Jednoglasno.

Naredna tačka dnevnog reda, mi je ovdje zovemo 13.

Ad.13. Imenovanje članova u Komisiju za izbor glavnog revizora i zamjenika glavnog revizora

MUSTAFA PAMUK

U skladu sa članom 24. tačka 4. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština iz reda svojih članova imenuje Komisiju za izbor generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora.

Komisija s sastoji od 6 članova od kojih 2 moraju biti iz reda opozicije. Dom naroda imenuje tri člana Komisije.

Molim predsjednike klubova da predlože kandidate.
Izvolite. Evo idemo redom. Gospodine Genjac. Može kako ne.

HASAN ČENGIC

Nisam, nego sam ovlašten ili ti opunomoćen da u ime Kluba bošnjačkog naroda. Dakle u ime bošnjačkog kluba predlažem gospodina Halida Genjca.

MUSTAFA PAMUK

Molim gospodu iz hrvatskog kluba. Branko Zrno.
Molim predstavnike iz srpskog kluba.

BOŠKO ŠILJEGOVIĆ

Klub srpskih delegata predlaže gospodu Ružu Stojanović.

MUSTAFA PAMUK

Jesmo li zadovoljili ovaj uvjet? Opozicija. Hvala lijepo. Ruža je opozicija.

Ovako, gospodin Halid Genjac, gospodin Branko Zrno, gospođa Ruža Stojanović i meni je drago da ste vi napokon postali opozicija.

Molim vas da glasate o predloženim kandidatima.
- 11 za, ti si suzdržan, šta li si? Jedan protiv.
- 11 za, 1 protiv.
Molim vas, kolege sačemo napraviti pauzu.

U očekivanju donošenja ovog zakona u Predstavničkom domu, da bismo mogli bi napraviti brzu sjednicu, predlažem da napravimo pauzu najmanje 45 minuta da ljudi mogu nešto i pojesti ako hoće.

/PAUZA/

Došli smo do devete tačke dnevnog reda, stim što smo 12. i 13. tačku završili je li.

Deveta tačka je

Ad.9. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Predloga zakona o usvajanju zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine, po hitnom postupku u skladu sa članom 100. Poslovnika Doma naroda

MUSTAFA PAMUK

U skladu sa članom 100. tačka 2. Poslovnika, Dom odlučuje o zahtjevu za razmatranje Zakon nakon rasprave.

Predstavnički dom je usvojio Zakon po hitnom postupku. Amandmani se ne ulažu.

Otvaram raspravu. Javlja li se neko za riječ?

Prvo, onda glasamo hoćemo li Zakon, molim vas, glasamo o tome hoćemo li Zakon usvajati po članu 100. to je skraćeni postupka je li, bez amandmana.

Glasajte sad.

Dakle zahtjev da se Zakon usvaja po hitnom postupku je usvojen.

Otvaramo dakle sad raspravu o Zakonu. Javlja li se neko za riječ? Nema diskutanata.

Stavljam Zakon na glasanje. Hvala lijepo. Hvala puno.

Molim vas, pauza je bila, malo se skoncentrišimo.

Dakle, Zakon je o izmjenama i dopunama Zakona o policiji Bosne i Hercegovine po hitnom je usvojen jednoglasno. Hvala lijepo.

Deseta tačka dnevnog reda je

Ad.10. Zahtjev za razmatranje Prijedloga o klasifikaciji djelatnosti u Bosni i Hercegovini, razmatramo ga po hitnom postupku u skladu sa članom 99. Poslovnika Doma naroda

MUSTAFA PAMUK

Vodi se rasprava hoće li se Zakon razmatrati po skraćenom postupku. Predstavnički dom je usvojio ovaj zakon da se razmatra po skraćenom postupku.

Ko se javlja za riječ? Niko.

Glasamo o postupku, evo ovako će biti jasnije. Hvala lijepo.

Dakle usvojili smo postupak jednoglasno, zahtjev da se Zakon razmatra po skraćenom postupku je usvojen.

Napomena, ako se ne prihvati razmatranje, ovo je dakle gotovo.

Jedanaesta tačka dnevnog reda

Ad.11. Prijedlog zakona o verifikaciji i izmirenju obaveza po osnovu računa stare devizne štednje

MUSTAFA PAMUK

Dobili ste Zakon kao i izvještaj nadležne komisije. Komisija je prihvatila 14 amandmana koji su postali sastavni dio teksta Zakona i koji su identični amandmanima u Predstavničkom domu.

Ovo je prvo čitanje Zakona. Prvo se vodi rasprava o neophodnosti i principima na kojim je Zakon zasnovan.

Javlja li se neko za riječ? Pojašnjavao nam je ministar čitav dan. Kasnije će pojašnjavati. Hoćeš pojašnjavati?

VELIMIR JUKIĆ

Odmah. Naravno.

MUSTAFA PAMUK

Molim vas, ministrica ima mikrofon.

LJERKA MARIĆ

Dobar dan. Ja vas sve pozdravljam i kao što ste vi već čuli zapravo Zakon je uz neke amandmane i neke izmjene usvojen u Zastupničkom domu i zapravo u prvom glasovanju vezano za principe radi se o nekoliko stvari.

Prvo je da je Zakon u Zakonu odgovornosti za reguliranje stare devizne štednje dana Bosne i Hercegovine, stim da se osiguravanje sredstava vrši putem pripadajućeg dijela koji se odnosi na entitete, putem zajedničkog računa. Znači entiteti su odgovorni za osiguravanje sredstava za isplatu stare devizne štednje, to je prvi princip.

Drugi princip koji je uspostavljen broj ta verifikacija koja je unijela jako puno nedoumica i koja je zapravo dosta otežava donošenje zakona zato što se u međuvremenu dešavale su se neke stvari koje su štetište smatrale ponižavajućim, koji su smatrali da nisu potrebni itd. mada iz svih današnjih diskusija zapravo smo mi ponovo došli na isto, a to je da je potrebno napraviti saldiranje svih računa i to posebno na način kako piše u zakonu, a to je kumulativni u jednom iznosu, jer se onda zna da je to taj jedan štetišta, osoba koja ima sredsta u iznosu tom i tom sa svih računa, pa će se onda 600 hiljada računa to svesti naravno na broj štetišta koji se procjenjuje oko 60 hiljada, tako da će se to dvoje dovest u vezu kada se sutra kroz registar u Centralnoj banci obveznice budu izdavale, znači na jedno ime, na jedan broj, ukupne obveze će se izdati obveznice. Tom logikom se išle verifikacija, uspostavljanje

registra, izdavanje obveznice, a verifikacija se treba raditi putem agencija koje su naslijeđene iz ZAP-a koje su već i bile uradile dobar dio posla vezano za verifikaciju i koja je onda naglo zaustavljena iz nekih razloga.

Mislim da treba završiti posao, da se on može brzo završiti, a agencije su izabrane zato što se putem njih uradio dobar dio privatizacije. A pošto se saldiranje deviznih računa radi na način i povezano sa Zakonom o privatizaciji, jer je jedan dio te stare devizne štednje korišten u privatizaciju u prošlom periodu zakonima koji su mjenjani obvezan za privatizaciju, znači obnova stanova se radila u Republici Srpskoj, kraće vrijeme u Federaciji iz ovih sredstava. Znači potrebno je na ovom jedinstvenom računu tražbina uspostaviti stanje, odnosno na knjižicu prenjeti stvarno stanje imaoca sredstava. Vi znate da ona sa koja su prenešena sa deviznih računa pisalo da se više ne mogu vratiti nazad. Znači bilo je nekoliko transakcija koje su rađene tijekom godina i zbog toga ... insistira na verifikaciji i smatramo da država u državnoj instituciji kao što je Agencija ne privatni, nego državna institucija kao što je Agencija treba brzo završiti ovaj proces.

U međuvremenu veza sa bankama koje su imale podatke, ostvarena je putem, na način da su bili kontakti iz kojih su se dobila stanja svih tih računa, izlistana i snimljena na CD-ovima, jer to je novi način naravno komuniciranja i opet uparivanjem podataka doći će se do toga da konačno poravnamo te podatke i da znamo koliko svaki ima od devizne štednje sredstava na tim, na tom svom uvedenom računu.

S druge strane ukoliko neko ne bude u mogućnosti da dođe nešto drugo zaboravi, moći uputiti sudskog postupka i to je onaj amandman koji je prihvaćen u ovom izvještaju sa Komisije za finansije i proračun, sudskim putem će moći dokazivati svoje pravo ukoliko je izgubio knjižicu ili sa svjedocima ili kako se to već radi, tako da mislimo da smo zaokružili i ovo vezano za dokazivanje i vezano za mogućnost da svaki od tih ljudi koji imaju tu svoju štednju to i ostvare.

Ovaj zakon u principima kaže, da se radi o staroj deviznoj štednji, koju su imali naši građani, štedište u bankama, koje su imale sjedište na teritoriji BiH. Samim tim u tom principu se kaže da se to ne odnosi na štedište, naše državljane, koji su imali štednju u sjedištima banaka, koje nisu na bile na teritoriji BiH i ovaj zakon ne obuhvaća štedište, koji su štedili u Ljubljanskoj banci, odnosno sa sjedištem u Ljubljani i sa sjedištem u Beogradu i, to je, naravno, dodatno opterećavajuće biloza donošenje ovog zakona, jer, naravno, svi naši građani koji imaju tu štednju, na isti način trebaju doći do tih sredstava, međutim, nakon sporazuma o pitanjima sukcesije, kad je rečeno da to nije pitanje sukcesije, nego bilateralan odnos, mi vodimo dugu bitku za odnos sa još Hrvatskom, Makedonijom, koji imaju iste probleme, kako da riješimo i ovaj problem. Ja se nadam da ćemo nekako iznaći snage i mogućnosti da riješimo vrlo brzo i ovaj problem na sličan način.

U međuvremenu, kad smo razgovarali o tome da trebamo i osiguramo stabilne izvore sredstava i to je princip odakle su izvori sredstava, tu je, također bilo dosta različitih pristupa, ali izvori sredstava koji se osiguraju za isplatu 100 maraka svakom štediši ove godine, planirani su u proračunima entiteta, zapravo se nalaze na računu Centralne banke u sukcesiji, a što se tiče dogodne, trebalo bi isplatiti hiljadu maraka svakom štediši pojedinačno, ostatak bi trebalo preračunati u obveznice i mi smo rekli do 13 godina. Znači, maksimalan iznos anuiteta je dvadeset šest polugodišnji ili trinaestgodišnji anuiteta, uz fiksnu kamatu na obveznice od 2,5%.

Period između 1.1.1991. godine i donošenja zakona, odnosno početka izdavanja obveznica, bilo je bolje riješiti, ali nije, je bio nepokriven kamatom i danas jedan amandman, koji je podnesen na Zastupničkom domu išao u pravcu da se u tom razdoblju obračuna od 1.1.'92. do dana donošenja i stupanja na snagu zakona, da se obračuna kamata od 0,5%. Ovo je jedan iznos, koji je izračunat i zna se koliki je, to je negdje 100 miliona i ja se nadam da će se to uklopiti u otplatni plan tako da ne poremeti 13 godina, zakon je u tom pravcu donesen.

Što se tiče ostalih principa, mi smo rekli da će se isplata obveznica vršiti putem računa, jedinstvenog računa Trezora, na koji će dolaziti sredstva sa jedinstvenog računa Uprave za neizravno oporezivanje, nakon plaćanja vanjskog duga, sukladno Zakonu o zaduživanju dugu i garancijama članku 32. i članku 35. u zavisnosti od iznosa po teritorijalnom pojedinačno RS i Federacije i za ovu namjenu će se preko tog računa plaćati preko banaka isplaćivati anuiteti.

Da bi se ovo do kraja realiziralo, znači, osnov je za izdavanje obveznica Zakon o dugu i garancijama, na temelju koga BiH može izdati obveznice i ovaj zakon kaže to su obveznice koje BiH izdaje u ime i za račun entiteta, a ono što bi trebali još u međuvremenu donijeti jeste onaj zakon o raspodjeli sredstava od sukcesije, koji smo bili pustili u proceduru, pa je pao zbog nekih proceduralnih problema. Uglavnom, podijeliti sredstva od sukcesije koja stoje oko isplate ove štednje i trebalo bi izvršiti izmjene i dopune Zakona o uplatama i podjele sredstava sa jedinstvenog računa, jer je to sad tehničko rješenje kako da se, pošto to tek dolazi 2008. godine, ima vremena, ali se može napraviti tehnička izmjena zakona odmah i, s tim bi se zaokružio ovaj pravni okvir, koji bi omogućio da naše štedište, koji su imali štednju u bankama na teritoriji BiH, ove godine dobiju po 100 maraka iz te svoje štednje, znači, do godine po 1000, a ostatak u obveznicama, s tim da bi i ova kamata koja se obračuna u ovom priodu koji nije bio pokriven, gdje bi se trebalo ... obveznicama, jer je to jako puno sredstava da bi se gotovinski isplatilo i to nije predviđeno. To su neki, to su principi na kojima je zakon kao takav postavljen. To su obvezni elementi zakona i bez njih samih on ne bi, bilo šta da sad promijenimo u njemu, to ne bi bio taj zakon, eto, to je neko objašnjenje, a imamo znači 1,979 milijardi KM-ova, znači to je važan podatak, jer to je vrlo važan podatak, jer piše u jednom članu zakona, skoro dvije milijarde, eto to su mjere.

MUSTAFA PAMUK

Čuli smo ministricu finansija. Ja bih sad da glasamo o zakonu u prvom čitanju. Rasprave su u drugom čitanju.

HASAN ČENGIC

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege, uvažena ministrice Marić, ostali prisutni, Ne vjerujem da je iko od nas jako zadovoljan činjenicom da imamo priliku razgovarati o ovom zakonu. S druge strane mislim da je dobro da smo došli konačno u priliku da na državnom nivou razgovaramo o ovom važnom pitanju, koje već godinama opterećuje, ne samo imaoce devizne štednje, nego opterećuje na neki način i sve građane BiH i čine nas sve nesretnim i nezadovoljnim i razočarani u činjenicu da to toliko dugo traje, a da ovo pitanje nije riješeno. Ako je riječ o principima, onda ću ja iznijeti moja dva principa.

Dakle, prvi je princip, da imovina, koja se zove deviznom štednjom sveta, nedodirljiva i neupitna imovina svakog pojedinačno. Ona ni na koji način ne može biti dovedena u pitanje,

jer je zarađena, jer je definirana, jer je bila vrlo precizna i u ono doba vrlo čvrsta u onim valutama koje i danas predstavljaju čvrste valute u svijetu. To je prvi princip.

Ja molim sve redom, a vjerujem da će biti danas rasprava i kontra rasprava da imaju na umu da je ovo moj prvi princip, na kome gradim sve.

Drugi princip je, da ta imovina koja je postojala, koja je realna, jednako realna kao što je realna nečija njiva, kao što je realna nečija kuća koja i danas postoji je, otuđena od tih ljudi i koliko sam ja razumio, otuđena sa teritorije Bosne i Hercegovine. Otuđena od onih koji su bili obavezni da se brinu za to.

Princip gospođu Marić, koji podrazumijeva da građani ove zemlje trebaju platiti nešto što je protuzakonito, otuđeno izvan ove zemlje i nije otuđeno od građana ove zemlje je, princip koji je ne prihvatljiv. Građani ovi zemlje predugo u historiji plaćaju činjenicu da žive na ovom komadu zemaljske kugle, predugo i preteško. Prošli smo tri rata, sva Evropa prošla dva, mi tri. U svakog gubili živote, gubili kuće, gubili imovinu i obnavljali. Ovaj je po nekima bio težak, po nekima najteži od svih sukoba, ali ovaj ima i ove karakteristike, dakle, koje višenisu samo bosanskohercegovačke, nego međunarodne karakteristike. I, svako ko zaboravi tu činjenicu, da je ovo stanje, prije svega načinjeno odlukama na koje građani BiH nisu utjecali, nisu mogli utjecati, ne može učestvovati u ovoj raspravi na korektan način i ne može predložiti pravedna rješenja. Meni je jako drago da gospođa ministar ima i prećih posala. Ja znam da je ona umorna, ali to ovaj put, danas, bez obzira na činjenicu da je dama neću joj nimalo pomoći.

Ja želim da ona obrazloži i precizno kaže neke, po mom mišljenju, prethodne i važne stvari, koje su na neki način se podrazumijevaju ili gospođa ministar da mi svi jednako čitamo novine i pratimo medije i da imamo jednako dobru memoriju i da pratimo godinama ono što se događalo. Ja nisam neko ko je imao deviznu štednju prije rata, pa u tom smislu sam neovisan. Ja vas molim da to imate na umu. Ja svoj stav ne iznosim zato što štitim svoju imovinu, jer nisam imao tu imovinu, ali istovremeno moj stav je neovisan i prema Vladi koju podržavam kao poslanik iz skupine koja je formirala ovu vladu i želim da Vlada uspije. Najvažnije od svega je, da zakone koje donosimo moraju biti tako napravljeni da budu pravedni i da ne oštete nikoga.

U ovom slučaju, po mojoj ocjeni, to je sasvim moguće, zato što ne govorimo o nerealnim, nego potpuno realnim kategorijama, o mjerivim kategorijama, koje nisu upitne cifre štednje, imena štediša su poznate, banke na kojima su štedili su poznate, kao i zakoni, pomoću kojih su devizne zalihe, odnosno devize isisane iz BiH i njihovi donesioci su poznati, poznato je na koji način su sredstva otišla odavde i poznato je, naravno, onima, naročito koji su u tome učestvovali, na koji način je ta velika manipulacija pretvorena danas u jedan zakon koji ne rješava pitanje, nego, zapravo nas sukobljava u ovoj državi. Sukobljava one koji imaju pravo i nas koji imaju obavezu i građane ponajprije, koji trebaju da plate ponovo cijenu nečega što je neko odnio odavde ilegalno.

Dakle, u tom smislu, ja bih volio da razumijem i imam nekoliko pitanja za gospođu ministar za početak.

Zanima me da čujem sljedeće odgovore. Kolika su potraživanja domicijelnih banaka iz BiH prema državama nasljednicama SFRJ iz osnova stare devizne štednje na dan 31.3.1992. godine? Koliko je devizne štednje ostalo na računima banaka na isti dan? Da li je Bosna i

Hercegovina u periodu od 29. juna 2001. godine, kada je zaključen sporazum o pitanjima sukcesije do 2. juna 2004. godine, kada je sporazum stupio na snagu, podnijela zahtijev Banci za međunarodna poravnanja u Bazelu o potreživanjima BiH deviznih sredstava iz osnova stare devizne štednje, sve u skladu sa članom 7. Aneksa c. Sporazuma o pitanjima sukcesije? Ako jeste, koliko iznose ta potraživanja i koji su rezultati pregovaranja? Ako nije, zašto nije i ko nije?

Da li su banke iz BiH, nakon što je Sporazum o pitanjima sukcesije stupio na snagu 2. juna 2004. godine, pokrenule sudske postupke protiv država nasljednica za povrat devizne štednje građana, kako je to uređeno Aneksom g. Sporazuma o pitanjima sukcesije. Ako jesu, kod kojeg su međunarodnog suda vodile postupak, ako nisu, da li možemo zaključiti da su banke u posjedu novca koje potražuju štedište? Evo, ja bih za početak toliko, pa ću onda poslije kad dobijem odgovor.

MUSTAFA PAMUK

Hvala. Evo, čuli smo gospodina Čengića. Ministrice, izvolite.

LJERKA MARIĆ

Evo, ja sam vrlo zadovoljna ovakvim pitanjima, koja, naravno, traže tehničke podatke. Ja sam ovo pitanje vidjela i odgovor bi bio u sljedećem. Ovaj zakon, ako ste pratili šta se dešava vezano za njega se, našao naglo u nadležnosti BiH. Do sada BiH uopće nikad nije razmatrala pitanje iz bankarskog sektora, niti pitanje iz privatizacije, vezano za privatizaciju, ni pitanja vezano za važna imovinska prava, gospodarska pitanja itd. što je pitanje Ustava i nadležnosti po Ustavu. Nakon što su entiteti donijeli zakone, koji su ocijenjeni od strane Ustavnog suda, zahtjev štediša da se ocijene zakoni, vezani za Komisiju za ljudska prava. Zakoni su ocjenjivani više sa stajališta ne u ovom dijelu finansijskog bankarskog sektora, nego u pitanju više ljudskih prava i rečeno je da, dakle, zakoni koji su doneseni, a koji rješavaju pitanje isplate stare devizne štednje nisu jednako tretirali svakog čovjeka pojedinačno vezano za teritoriju, na kojoj živi i onda je Ustavni sud, Komisija za ljudska prava naredila državi i rekla do 28.10. morate formirati komisiju koja će se sastojati iz entitetskim ministarstava finansija, Brčko i države, predložiti tekst zakona, koji uvažava one principe o kojima sam ja govorila. Znači, da bi svi ljudi isti dan sve štedište koje su imale štednju u domaćim bankama i isti dan dobile isti dio pripadajućih svojih sredstava, na isti način obračunat, znači, došli do svoje imovine u isto vrijeme i na isti način. Država je dužna da donese okvirni zakon i da tim zakonom to tim ljudima osigura.

Dakle, principi koji su u zakonu postavljeni osiguravaju po stajalištu Komisije za ljudska prava, Ustavnog suda. Ove principe koji su morali biti sastavni dio zakona. I, dalje, obveze za isplatu ostaju na entitetima. Znači, entiteti, isto kad plaćamo vanjski dug, zna se točno koji pripadajući dio Republike srpske po glavnici, po kamati, mi dajemo to izvješće, tako isto za unutarnji dug isto stanje, isti je princip primijenjen.

Znači, pitanja o kojima vi govorite su, pitanja iz nadležnosti entiteta, jedinici za privatizaciju banaka i agencije za bankarstvo entiteta. Mi još uvijek nismo donijeli zakon o bankarstvu, nismo donijeli zakon o agenciji za bankarstvo na razini države, ni zakon o bankama, Centralna banka je počela od nule raditi, s tim da je izvršena likvidacija Narodne banke u međuvremenu. Tako da ovo o čemu ja govorim danas je, načeno vezano i s tim pitanjima zbilja pojedinačno, posebno znači, nakon stupanja na snagu Sporazuma o pitanjima sukcesije je, vrlo bitno da se zna da je taj sporazum rekao da će se pitanje stare devizne

štednje vezano za ove banke, koje nemaju sjedište u BiH, rješavati izvan sukcesije, znači, nije pitanje sukcesije na način da se rješava nasljedno, nego da je pitanje koje se mora riješiti bilateralno, odnosno multilateralno pošto je više zemalja uključeno i mi aktivnosti u tom pravcu vodimo.

Međutim, kao država nismo predložili zakon, koji bi na isti način tretirao i ove štediša sa domaćim bankama i ove sa sjedištem, koje nisu bile u BiH. Znači, naše nadležnosti u ovom dijelu se svodi na sljedeće. Da osiguramo jednaka ljudska prava svim štedišama, na način da donesemo pravni akt, po kom će svaki štediša u isto vrijeme na isti način doći do svojih sredstava, vezano za ove kategorije, koje su u tom zakonu. To je princip u donošenju ovog zakona.

MUSTAFA PAMUK

Hvala gospođo Marić. Hasane, hoćeš li još?

HASAN ČENGIC

... te pare i podijelimo ovima i da onda ostanemo dužni. U tom smislu gospođo ministar. Dakle, svaki dalji razgovor je nemoguć sa predstavnikom predlagača, odnosno sa predlagačem iz vrlo jednostavnog razloga. Ja vas molim da me saslušate, bez obzira koliko ste umorni.

Dakle, pod broj 1. Što niste odgovorili gdje su pare? Gdje su pare od devizne štednje? Šta vi tu radite. Je li vi tu to nadoknađujete privremeno, nadoknađujete tajno, je li vi znate gdje su te pare? Je li ih država BiH spiskala? Jesu li ih potrošili oni nasljednici, oni pravni nasljednici države BiH ili pravni subjekti BiH? To je prvo pitanje.

Drugo pitanje. Rekli ste da vodite aktivnosti zajedno sa Republikom Hrvatskom i Makedonijom o rješavanju pitanja prava ili nekako drugačije da se to nazove, ne sukcesije, ali prava u vezi sa ovim. Mene sada interesira, recimo, da vi to riješite pozitivno, a vi to kao Vijeće ministara i mi kao država vodimo to tako kilavo, tako sporo, tako neodgovorno, tako neuvjerljivo da je sramota. Dakle, šta će biti sa sredstvima, ako se ta sredstva, eventualno dobiju. Kad mi na jednoj strani sada uzmemo od poreznih obveznika i Ive, Pere, Jove, dadnemo štedišama ono na šta oni imaju pravo, a poslije mi to odnekud naplatimo i onda stavimo u kasu. Znači li to da mi ovog časa zapravo, radimo na zakonu, kojim trebamo priklati poreske obveznike, a onda ako se pojave te pare, mi ćemo nešto sa njima providiti, pa ćemo ih spiskati, potrošiti i onako ima puno toga u Bosni što treba popraviti, pa ćemo to zakrpati na taj način.

Dakle, suština priče je u tome, da mi nemamo o čemu sa vama pričati. Vi nama ne znate odgovor na osnovno pitanje ili ga niste rekli. Ja vas pitam precizno. Gdje su pare? Ko je odgovoran za pare i šta smo uradili da dobijemo pare? To je, dakle, prvo pitanje.

Drugo pitanje, koje smo konkretno aktivnosti preuzeli i preduzeli pravne, političke, diplomatske, poslovne, trgovačke, biznis poslove. Dakle, da omogućimo da se barem dio ovih sredstava vrati?

Mi imamo situaciju da određeni privredni subjekti, zaštićeni svojom državom, malobrojnima, a politički snažna. Ovdje investiraju deset ili dvadeset miliona u osnivanje banke, a onda za deset godina skupe milijardu sredstava od štediša BiH i zarađuju godišnje

više nego što su uložili kao osnivački kapital. Godišnje profita zarade. Istovremeno nismo preduzeli ni jednu aktivnost da zaštitimo svoje građane, da zaštitimo svoje tržište, da zaštitimo svoja prava. Mi o tome ne govorimo, mi o tome ne razgovaramo. Mi se ni sada ne bi pojavili kao država, ni sada da nije Ustavni sud donio presudu. Mi bi se pravili mutavi, neka to rješavaju entiteti, neka se oni pate, neka rade taj posao.

Dakle, u tom smislu, ja nisam džaba rekao, molim vas da odgovorite na principe. Principi na kojima je ovo postavljeno su smiješni. Oni ne stoje ni na nenbu ni na zemlji. Oni ne stoje ni na pravu ni na ekonomiji ni na diplomatiji, ni na strategiji. Jedino što stoji dobro je, da je naređeno od Suda i da vi imate dobru volju da to uradite. Ali, nema strategije, nema vizije i, nema jasnog stava o tome šta ko treba da radi. Ja ovim ni najmanje ne ekskulpiram Parlamentarnu skupštinu i ovaj dom. Oni su jako odgovorni za sve ono što se događa i ja se sramim zbog činjenice da sam član ovog doma, a da nisam učinio više i zbog činjenice da se sada nakon tri i po godine ovog mandata o ovome raspravlja i to samo zato što je Sud donio odluku, a ne zato što smo mi to htjeli uraditi.

I, sada, dakle, da se vratim na prvo pitanje. Gdje su pare? Šta smo učinili konkretno da te pare vratimo i kakve su procjene da mi imamo mogućnost da ta sredstva dobijemo? Ja uopće mogu o ovom zakonu razgovarati samo na jedan način. Da ljudi koji su imali deviznu štednju da ne bi dalje bili maltetirani za svoje vlastite pare i da ne bi dalje čekali, mi pokušavamo da im nešto privremeno dadnemo, rješenje na dugu stazu nisu da porezni obveznici, sadašnji porezni obveznici plaćaju deviznu štednju. Rješenje je da se utuže oni koji su uzeli novac i da oni nadoknade ta sredstva. To je suština priče. Ako imamo takvo rješenje u ovom zakonu, objasnite mi gdje je. Ako nemamo, onda nešto sa principima nije u redu. Dakle, to je broj jedan.

Broj dva, šta znače uopće obveznice? Šta uopće znače obveznice, na koji način će se plaćati, iz kojih sredstava, na koji način će, imamo li ovdje, vi govorite mi nismo tu, mi nemamo podatke. Mi moramo ovdje imati grafikon da vidimo iz kojih sredstava se prikuplja godišnje, koliko se para daje? Kome se daje i na koji način se vraća. Mi sada dolazimo u situaciju da umjesto da vodimo socijalnu politiku, da umjesto da vodimo razvojnu politiku, da nešto sredstava iz PDV-a, koji će se, eventualo pojaviti upotrijebimo na tu stranu, mi sada trebamo krpiti ono s čim ovi građani i ova zemlja, uglavnom nemaju veze, kad kažem ovi građani, ne štediše nego drugi. A, štediše imaju svoja prava, koja moraju biti zadovoljena. Zato, dakle, da se vratimo na princip svih principa. Gdje su pare i kako ćemo ih nadoknaditi, i kako ćemo nadoknaditi ona sredstva, koja se, eventualno dadnu u ovom procesu. To je, dakle, početak priče. Poslije toga ćemo raspravljati o 0,5, 0,3%, 2%, 2,5%, o kamatama ovolikim, o kamatama onolikim i da li je neko već potrošio dio tih sredstava kroz privatizaciju nečega što je vrlo moguće i tako redom.

Dakle, ako nemamo odgovore na ta pitanja, pametnije bi bilo da se fino skupimo, raspravimo, da zatražimo od Ustavnog suda dodatno vrijeme i da nađemo rješenje, koje će biti kvalitetno, da nađemo rješenje koje će omogućiti na jednoj strani prava, a na drugoj strani zaštititi BiH.

Vi dobro znate i to se, upravo dogodilo u ovom našem mandatu, da je nama već otpisan unutarnji dug, da smo mi već priklani, da smo već priklani sa unutarnjim dugom da bi neko popeglao sav svoj dug, da bi dobio do zadnje marke ono što je naplatio kroz kamate već dva puta do sada. Postoji dug strani, mi smo dužni svaku marku platiti natrag i, istovremeno smo već izbrisali svoje unutarne dugove. Nema firme, ima onoga ko je pravio to. Dakle,

postoje građani koji su gradili te firme, koji su bili osnivači tih firmi, koji su bili neformalno dioničari tih firmi. Gdje smo mi danas? Sada trebamo i deviznu štednju navaliti na leđa ovih građana. Trebamo zadužiti naše građane narednih 12 – 13 godina da rade da bi neko drugi sa tim parama, koje su naše devizne štediške zaradile, kupovao bud zašto, da bi kupovao bud zašto i da bi nas pretvarao u svoju najjeftiniju radnu snagu u Evropi. Ako je to funkcija ove države, ja na tu funkciju ne mogu pristati. Ja vas molim lijepo, da mi odgovorite na ova pitanja, da raspravimo princip svih principa ovog zakona. Hvala vam lijepa.

LJERKA MARIĆ

Gospodine Čengiću,

Iz ovoga što ste vi iznijeli, na način kako ste to iznijeli, vi ste sami objasnili da se radi o jednom vrlo složenom problemu i ja se s tim slažem. Međutim, ja danas mogu ragovarat sa vama samo o onom što piše u zakonu, a to je da je tačno da je država odlučila ponuditi zakon na temelju presude Ustavnog suda i da u isto vrijeme svim štedišama, na isti način počne vraćati dug.

Dakle, zbilja od ubranog poreza najviše od PDV-a, carina i akciza, sa jedinstvenog računa, po obveznicama, koje će se izdati i koje će država anuitetski podmirivati, znači, prve bi obveznice trebale biti aktivne 1.10.2008. godine, kao 26. dio, neki drugi dio, evo do 13 godina je uglavnom mogućnost otplate, plus ova kamata koja bi se računala, znači, dođete na banku i dobijete pripadajući dio svoje kamate.

U međuvremenu bi bilo omogućeno putem sustava koji se instalira u banci, u bankama, odnosno u Centralnoj banci i otkup, naravno, uz diskont te iste štednje i to je ono što piše u ovom zakonu.

U međuvremenu, pojavila se situacija, recimo da Irak nakon otpisa 80% njihovog komercijalog duga u Pariškom klubu je dužan platiti 20% svog duga prema svim komercijalnim ugovorima. U BiH Hidrogradnji on treba platiti devet miliona dolara. I kaže, ja sam dobio otpis kao država od Priškog kluba bilo BiH drago ili ne bilo, bilo Hidrogradnji drago ili ne drago, to je sa devet miliona dolara, poslat ću vam obveznice, koje ću isplaćivati 20 godina, uz minimalnu kamatu.

Znači, ne pita Irak hoćete li vi, znači, ovo je trenutna situacija vezano za komercijalnu situaciju, evo, recimo to je totalno neuporedivo. Ali, evo, znači, to je zemlja u kojoj je bio rat, koja je ove neke druge komercijalne dugove rješavala na sličan način. Znači, 20 godina su u pitanju obveznice itd. Molim vas, bilo bi stvarno dobro da BiH gleda kako da nađe dodatne izvore finansiranja i da što prije vrati ovu štednju i da je stavi u funkciju razvitka. Ti će ljudi te pare trošiti kod nas. Neće ih nositi vani naravno. Ti će ljudi kroz djecu, kroz ne znam ni ja početi neke biznise i nama bi stvarno bilo u interesu kao državi, koja smo po redu zadnja, u okviru šest država nasljednica bivše Jugoslavije, da riješimo ovo pitanja. Pitanja koja se otvaraju, na način kako se sad otvaraju će onemogućiti proces koji treba brzo početi. Dakle, zadnji smo u regionu, u regiji uveli PDV. PDV kroz Zakon o unutarnjem dugu, osigurali smo ovaj sustav. Zbilja se radi o tome da ćemo od prikupljenog poreza dijelom vraćati ovaj dug i dijelom iz sukcesije, koliko imamo tih sredstava na računu i to je stvarno to.

Ova druga pitanja, koja traže vrijeme i koja traže angažiranost onih čija je ustavna nadležnost da govore o tim pitanjima. Kad BiH bude imala zakon o bankama, kad bude direktna nadležnost BiH da upravlja bankama na način kroz zakon, kroz agenciju itd. molim

vas ja ću moći odgovoriti kvalificirano tad u ovoj ulozi. Znači, ja puno tih podataka znam, jer sam pratila puno podataka vezano za privatizaciju i sve drugo, ali danas govoriti na taj način bi bilo ne primjereno. Znači, mi smo principe zakona utvrdili, zbilja, sukladno toj odluci i zbilja na način da probamo što prije početi ovaj proces i početi vraćati taj svoj dug tim građanima, jer su oni stvarno ostali u regiji zadnjima. Nama ostaje problem ratne štete. Ratna šteta je uračunata u otplatni plan. Znači, kad uzmemo vanjski dug BiH, ovaj 1,979 milijardi po 2,5% plus ova kamata koja nije uračunata, kad uzmemo ratna potraživanja, mi smo izračunali jednu dinamiku koja kaže ovo do 13 godina i koja kaže da je to u tom momentu godišnje moguće otplaćivati bez nekih poremećaja u državi, ako džidi-pi bude 5%. Znači, mi imamo neke parametre i ovo su samo preliminarne procjene i mi zato danas nemamo tačno izračunato da kažemo hoće li biti anuitetskih kamata godišnje otplate itd.

A, pitanja koja se tiču sukcesije, naplate sredstava od Narodne banke Jugoslavije, posebno Aneksa c. su pitanja, koja su skoro završena. Mi smo naplatili dio monetarnog zlata, naplatili smo dio iz američkih banaka, imamo neki dio iz mješovitih banaka i ovo nešto zlata što je sad došlo i to je ono što smo mi naplatili iz sukcesije iz Aneksa c.

Ova druga prava, privatna imovina i sve drugo je, tijekom vremena se može staviti u funkciju. Vrlo je potrebno da država razgovara, da kontaktira i da traži svoje, ali otvorena pitanja između BiH i Slovenije i pitanje naplate bosanskohercegovačkih štediša, sredstava Ljubljanske banke se ne rješavaju regularno nego se rješavaju na sudu du Strazburu, što je vrlo žalosno ali je tako. Mi kao država u tom dijelu zbilja direktno ne činimo ništa. Mi možemo preko svog zastupnika, agenta biti kao umješivač po tim propisima, ali zbilja u toj tužbi mi ne sudjelujemo, nego, evo, čekamo da vidimo šta je sa presudama i šta će se dešavati. U međuvremenu BiH stvarno može odlučiti i donijeti sličan zakon, vezan i za ovu štednju, a sama preuzeti tu obvezu i izaći na sud. Međutim, u međuvremenu smo, znači, dobili u zadatak ovo i sad u ovom dijelu smo rješavali ovo i to je takav koncept bio to je tako bilo i u međuvremenu pokušavamo donijeti zajednički zakon o agenciji za bankarstvo na razini države, koji će onda u tom vremenu taj sektor, finansijski sektor sređivati itd. To sve ima veze, ali, znači, ovo je koncept koji piše u zakonu i koji kao takav predložen. Znači, koncept koji kao takav predložen.

MUSTAFA PAMUK

Hvala. Gospodin Jukić se javio za riječ.

VELIMIR JUKIĆ

Evo, ja neću o ovoj temi baš preširoko, već su se fokusirati samo na jedan dio problema iz ove teme. Ono što je već rečeno ili je danas rečeno prije podne i po podne na ovom drugom domu, a jednim dijelom sam bio nazočan, znam da se govorilo dugo i široko, a ovo je tema koja stvarno zahtijeva tako široku priču, tema je vrlo kompleksna, tema je vrlo interesantna, tema je zbilja vrlo važna, radi se o imovini ljudi.

Međutim, ja bih ovdje jedno samo pitanje dotakao i postavio pitanje svima nama, naravno, naravno ministrici Marić. Zna se ko su bili dužnici. Dakle, banke štedišama. 90 i nešto % kapitala banaka u BiH je privatizirano. Dakle, neko je, nije bitno ko ili je bitno, ali za ovu priču nije bitno je, kupio kapital tih banaka. Dakle, banaka koje su dužne štedišama štednju. Mene zanima, šta su radili, sad znam, nadležnost nije BiH, međutim jeste entiteta. Šta su radile entitetske vlasti nadležne u procesu privatizacije o pitanju obveze banaka da isplate štednju štedišama? Ovo što radi Vijeće ministara, Vlada BiH, Parlament kroz ovaj zakon,

mislim da je moguće rješenje i sa aspekta štediša, ne sasvim dobro ni prihvatljivo rješenje, ali, ipak, to je ono što BiH može uraditi za te ljude. Mislim da je to u redu. Ali, mene zanima, pitanje je moje sljedeće. Šta će raditi BiH? Tu mislim i na entitetske vlasti, da se, stvarno ovo pitanje rasvijetli i na pravi i pravičan način riješi. Ono pitanje što je gospodin Čengić postavio gdje su pare. Ja ga postavljam samo na malo drugi način. Onaj ko je kupio kapital jedne banke, koja je bila dužnik štedišama, valjda je kupio i tu obvezu da isplati obveze štedišama.

Evo, ja bih volio čuti odgovor na ovo pitanje, da bih onda mogao dalje razgovarati, odnosno čuti šta se planira i kako dalje ovo rješavati, jer po meni, ako se ovo riješi na način kako to ja zamišljam, a rekao sam kako zamišljam, dakle, da BiH jer i prije je pisalo svim ljudima štedišama u knjižicama da država koja je bila nije bitno je jamac njihove štednje. Logika je i danas ista. Dakle, država je bila jamac i ona iza toga treba stati i to rješavati na rečeni način.

Međutim, isto tako smatram da onaj ko je kupio kapital banaka da je morao kupiti i obveze banaka o pitanju devizne štednje prema građanima.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepa. Evo, gospodin Brka. Evo dok bude još odgovora.

OSMAN BRKA

Zaista je nezahvalno o ovako ozbiljnoj temi govoriti u pola sedam, vrlo nezahvalno i ja mislim da nije pravo vrijeme i, ako ja znam da smo mi vezani s rokom i da smo dovedeni što u ovom parlamentu nije rijetkost, dovedeni, pitanje biti ili ne biti, mora se i da se o tome skoro ne diskutuje, tako nam se često dešavaju stvari.

Međutim, ovo je, zaista tako ozbiljno pitanje, govori se o velikim sumama, govori se o mnogo čemu i ja mislim da su, da je mnogo što šta zatajilo u ovoj državi čekajući deset godina na ovo pitanje. Potpuno je u pravu gospodin Čengić kad kaže gdje su pare i u pravu je i gospođa ministar, znamo mi gdje su pare, ne moram ja to za govornicom reći. Moramo početi govoriti za govornicom istinu. Ja mislim da se to mora početi govoriti, je li to vrijeme u pola sedam danas ja ne znam, ali možda nije, ali mora se to početi govoriti, jer, pazite ovaj narod u BiH, svaki njegov građanin će osjetiti da ovo treba platiti sa svojih leđa, a nije kriv. Ako hoćemo da budemo država i preuzeli što država treba da uradi, onda mi to trebamo uraditi.

Međutim, ja stvarno mislim da vlast u ovoj državi ona najodgovornija, koju je maloprije i ministrica spominjala, kaže, nisu uradili neke stvari, nisu, hajmo sad kazati da se to mora uraditi. Hajmo kazati da se to mora uraditi. Ne može to ostati vječito ne definisano. Ja znam šta znači da mi danas odbijemo ovaj zakon i odluku Ustavnog suda, ja znam šta to znači. Ali, isto tako znam šta znači teret narodu svaliti nečega što narod uopće nije za to kriv. Nije narod kriv što su štediše, neko je to drugi kriv. Hajmo tražiti krivca, a znamo gdje je krivac. Što mi nismo tužili Međunarodnom sudu u Hagu, što? Ko nas je spriječio? Ja ne znam ko nas je spriječio. Neko mora znati, znam i ja, ali ko to nije uradio, hajmo ga pozvati na odgovornost. Meni ovako krupne stvari, stvarno, zaista, ja mislim da bih ja o njima mogao promišljati kako treba, moram jako mnogo argumenata imati na stolu, a ja ih danas nemam. Imam samo prijedlog zakona i ja vjerujem da je taj ko je pravio Prijedlog zakona napravio u najboljoj namjeri, ali meni to nije dovoljno. Zaista mi je, ja ne znam kako ću glasati. Zaista mi nije dovoljno ovo što sam dobio i ako ja znam posljedice ovog. Ja mislim da bi bilo dobro da

sutra nastavimo sjednicu. Mislim da danas nije u redu da ovo danas završimo. Ne možemo dobiti odgovore i ja bih htio da još mnogo odgovornih ljudi dođe sutra i da nam odgovarjau na pitanja ne samo gospođa ministar, koja nije za to kriva sama za to 100%, ali sad je ovdje ona jedina koja treba da daje odgovore, a mislim da je to nepošteno prema njoj. Nije korektno. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Gospodin Limov se javio za riječ. Brka hvala vam na razumijevanju i jednom korektnom odnosu prema ministrici.

TOMISLAV LIMOV

Hvala uvaženi gospodine predsjedatelju, dame i gospodo, poštovana ministrice,

Ja, naravno, za razliku od kolege Brke znam kako ću glasati. Zaista mislim da je u ovom trenutku, a ovo je evidentno taktika ove vlasti, ove parlamentarne većine i njene izvršne vlasti da uvijek čeka zadnji dan i, zaista smo mi zastupnici u situaciji da jednostavno, uvažavajući tobože neke više interese ispunjavamo svoju obvezu na način da, evo, svi znamo da ovo nije dobro rješenje, ali, evo, treba proći Ustavni sud odredio datum i mi više nemamo mogućnosti da izvršimo ono što se u stvari mora izvršiti. Ovo pitanje ima sigurno puno dimenzija i ja osobno sam sklon ostati u dimenziji odnosa s pram ljudima, koji su imali svoju imovinu i koji sada nema i država koja je garant te imovine, jednostavno nema instrumenata da na odgovarajući način odgovori tim svojim građanima. Drugim riječima, to što je neko opljačkao građane, a država garant, to one koji su vlasnici te imovine ne zanima i, s pravom ih ne zanima i mi ako hoćemo biti država, mi moramo tražiti one instrumente, koji će zadovoljiti prije svega, uz sve razumijevanje koji imaju ti ljudi godinama čekajući tu svoju imovinu da i oni budu suglasni sa tim rješenjima i da na određen način država, koja ne može biti dovedena u situaciju da dođe pred bankrot zbog te dvije milijarde, ali jednostavno tu mora biti korektan odnos i mora biti uključeni oni ljudi koji su zainteresirani u traženju rješenja i to mora biti ugrađeno u zakonska rješenja.

Druga je, pak, dimenzija ovo što je kolega Čengić postavio gdje su pare. To je, naravno, vrlo važno pitanje i mi nemamo pravo ostati bez odgovora na to pitanje i nama oni ljudi, koji predstavljaju i vrše ključne funkcije u ovoj državi trebaju reći koja je naša strategija, ali, ta dva pitanja treba razdvojiti. Mi ovim građanima kroz zakon moramo odgovoriti na način da i oni budu zadovoljni. Ja osobno smatram da ovo nije dobro rješenje i ne želim uopće ulaziti ko je odgovoran, zašto smo došli u ovu situaciju, sasvim je sve jedno, možemo sutra nastaviti, ali ovaj zakon mene osobno ne može motivirati i sva ova argumentacija koja je uvažena ministrica rekla, a koja je, moram reći blijeda i najmanje se odnosila na ono što jesu principi zakona, nisu me uvjerili da mogu podržati ovakav zakon. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepa. Gospođa ministar izvolite.

LJERKA MARIĆ

Gledajte, ja sam vama rekla da smo mi zadnja zemlja koja je uvela PDV. Ja nikad to nisam razumila zašto. Da smo mi zadnja zemlja u regiji, u državi, koja je nastala raspadom bivše Jugoslavije, koja rješava ovo pitanje. Slovenija je 1993. godine počela rješavati ovo

pitanje i, ja sam rekla da je to kamata neka od 4%, koju su oni dali, također, u ratama, također u obveznicama svojim ljudima. Mene su ispravili ljudi i rekli da je to bilo 5%. Slovenija koja nije ratovala, Slovenija sa ogromnim nacionalnim dohotkom po glavi stanovnika je deset godina vraćala svoj dug prema svojim građanima, građanima Republike Slovenije. Hrvatska je počela vraćati, ili manje ili više, Hrvatska je 1995. godine počela vraćati taj dug i, također ga vraćala do lanjske godine do 2005. godine, opet tako obveznicama A, serija B. desno lijevo, utrži iz početka mali dio vrijednosti, prije par godina 3 – 4 godine oko 2000. već je to bilo oko 70% vrijednosti.

Zemlja BiH, koja u međuvremenu ima paralelno jako puno problema, s jedne strane pokušavamo okončati povratak. Još uvijek investiramo silne fondove, tražimo kredite da probamo osposobiti područja naseljena, naseljena izbjeglim i raseljenim, koji ne mogu tamo ostat i pokušavamo napraviti održivi povratak.

S druge strane, a zemlja je u tranziciji. Znači, ovo su sve neki naslijeđeni problemi, koji su takvi, takvo kako je stanje.

S druge strane, paralelno sa ekonomskim rastom, sa uvođenjem PDV-a, imamo određeni broj stanovnika, koji polako sa linije stanovništva padaju ispod linije siromaštva, koje mi moramo socijalno pomagati i to je sve u redu što vi govorite i trebamo pomagati i jedne i socijalno naredno ljude koji su socijalno ugroženi od ovih reformi, obitelji sa više djece. Ali, isto tako, mi moramo brzo početi rješavati ova pitanja. Ovo su neriješena pitanja i pitanja koja opterećuju zajednicu, odgovor, koji će neko dobiti, u tome ko je i šta je uradio sa deviznom štednjom u ratu, znači, počinje rat 92. je godina, gdje su te pare. Znači, u tom vremenu, molim vas, ono šta se desilo pred sam rat i u ratu. Pitanje koje je otvoreno toliko godina, znači, 15 godina nismo ni počeli rješavati ova pitanja i entiteti, koji su prije dvije godine smogli snage da naprave neke zakone, na način kako su ih napravili, koji su ocijenjeni totalno ne prihvatljivi, jer su tamo nudili do 50 godina mogućnost otplate te štednje, odnosno ratne štete i, nakon ocjene da se to ne može tako raditi prema ljudima, dolazimo u situaciju, znači, da ponovo, evo sve druge zemlje vraćaju štednju, moramo početi vraćati ovu štednju.

Dakle, ova država bi, također, zbog ispunjavanja ljudskih prava, trebala završiti ovu priču na način da počnemo ovo raditi i to bi vrijeme stvarno bilo sad i u međuvremenu se vi znate na Ustavnom sudu vodi, također, postupak, vezan za ratnu štetu i brzo će se i to presuditi. Znači, te obveze koje država ima, zakon o privatizaciji banaka.

Znači, te obveze koje država ima, Zakon o privatizaciji banaka, početnoj bilanci, kad su banke privatizirane u jedinicama za privatizaciju Ministarstva financija, u svakoj početnoj bilanci jasno stoji šta je to davano, kako je prodavano. Znači, ima zakon koji su entiteti donijeli 97. – 98. godine, piše u njima šta se dešavalo. Ali, Parlament Federacije je glasovao za to, naravno Skupština Republike Srpske je glasovala zato, Vlade su imale nadležnost, privatizirale su banke. Znači, nije uopće do sada osporavan način privatizacije naših banaka i sad u ovom vremenu kad se mi nalazimo na tom mjestu, kad je nama dosuđeno, odnosno, evo odlukom naređeno da ovo uradimo, mislim da bi mi trebali stvarno krenuti u ovaj proces, a vidjeti stvarno postojili mogućnost nekih dodatnih izvora kojima bi mi što prije završili ovaj proces i rasteretili ove fondove i omogućili da se takvi rasterećeni fondovi zapravo investiraju u neke, evo, druge investicije, kao što su naravno i ovi veliki projekti koje zemlja planira. Ali u sadašnjem vremenu, u sadašnjoj situaciji bi, trebali na taj način razmišljati. Naravno da ljudi neće biti zadovoljni. Naravno da ljudi koji još uvijek nisu dobili obnovljene kuće, nisu zadovoljni, jer nisu im kuće popravljene. Država se zadužuje i mi sad kod banke, Vijeća Evrope pregovaramo vezano za kredit da omogućimo opsatanak ljudima koji su se vratili, koji

su bili izbjegli i raseljeni, ali država je u tranziciji. Ona rješava puno problema paralelno i zato bi bilo dobro i ovim ljudima, dati dostupnost s tim parama, evo na ovaj način, a vidjeti u međuvremenu kako ćemo kalkulirati i šta ćemo dalje raditi, hoćemo li ove socijalne probleme rješavati u većem iznosu, hoće li biti potrebno, hoćemo li to na neki drugi način raditi, ali, evo sad imamo ovo rješenje i ja mislim da je ono dobro.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo. Evo, neka ide Halid pa onda ...

HALID GENJAC

Poštovne kolege, uvaženi gosti,

Ja ću malo diskutirati da pokušamo objektivizirati i da je smjestimo u možda smireniji ton, na način da malo, ipak, postavimo objektivne činjenice. Ne bih rekao da je namjera Vlade bila da dovede u nekakav cajt-not i da dovede u situaciju iznuđenost, jer u prilogu ovog zakona dobili ste informaciju da je Ustavni sud donio odluku 6. aprila 2005. godine. Znate koliko traje procedura izrade zakona i, da je radna grupa koja je radila na izradi zakona, na sličnim zakonima, od prilike to traje 5 – 6 mjeseci. To su, dijelom predstavnici međunarodne zajednice i da je konačno zakon došao u parlamentarnu proceduru 30.12.2005. godine. To su činjenice sve.

Ne bih rekao da tu postoji neka namjera, neki cilj da se u atmosferi cajt-nota iznude neka rješenja, ali ima prostora, ipak, da još porazgovaramo o principima zakona i da postavimo pitanja da li je ovo baš najnužnije rješenje. Jedan od razloga što se radilo na zakonu, bilo je i nezadovoljstvo štediša izražavano više puta kroz tužbe, kroz apelacije Komisije za ljudska prava, Ustavni sud. To nezadovoljstvo građana je prisutno cijelo vrijeme i kao jedan od bitnih elemenata koji je nalogao da se ovo pitanje riješi. Utisak je da štediše i same štediše sa ovim nisu zadovoljne. Dakle, taj cilj koji se htio postići nije zadovoljen. Eh, sad bi trebalo postaviti sljedeća pitanja. Šta je alternativa neusvajanja ovog zakona, odnosno koja situacija nastaje neusvajanjem ovog zakona. Koje su posljedice ne usvajanja zakona? Sljedeće pitanje. Koji su drugi principi mogući da se usvoji ovaj zakon?

Pazite, Slovenija koja nije imala rata, Hrvatska koja je imala nešto manje rata nego u BiH, bile su u poziciji da rješavaju svoje unutarnje dugove prema deviznim štedišama. Isto i kod njih je pitanje gdje su te pare od tih domaćih banaka u Sloveniji gdje su bile devize štediša? Gdje su te pare? Ko ih je potrošio u Sloveniji? Ko ih je potrošio u Hrvatskoj? Gdje su pare, ali, dakle, i Slovenija koja je imala nekoliko dana rata, imala je nužnost i potrebu da usvoji zakon i da deset godina rješava to pitanje. Dakle, to je jedan od elemenata, koji, čini mi se upozorava da je to vrlo delikatna i složena problematika. Dakle, pitanja koje su posljedice neusvajanja zakona? Realno, koje suposljedice?

Drugo pitanje, koji su drugi mogući principi izrade zakona? Da li je moguće uopće nadati se ili da li je moguće da uložimo sve napore da te pare, koje su imali štediše i koje su bile deponovane u Narodnoj banci bivše Jugoslavije i znamo sve šta se dešavalo, da li je moguće te devize dobiti? Da li je to realno uopće? Da li imamo šansi kakvih? Dakle, ako je to moguće da radimo zakon na drugim principima i da kažemo, eto, dobit ćemo te pare pa ćemo onda zakon praviti na taj način.

Dakle, molim vas da se razumijemo i da pokušamo razgovarajući o principima zakona biti vrlo trezveni. Ima li mogućnosti da se na drugim principima zakon postavi i, drugo, šta će

se desiti, zaista, ja bih molio ministricu da nam odgovori šta će se desiti ako se ovaj zakon u roku, koji je tražen od Ustavnog suda ne usvoji, da budemo svjesni posljedica. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Gospodin Jukić. Molim vas malo pažnje. Ovo je dosta težak problem i molim vas malo koncentracije.

VELIMIR JUKIĆ

Evo, za informaciju svima i, ako to vjerujemo da znamo. Dakle, za prošlu godinu kako stoji bankarski sektor u BiH. Prošlu godinu je bankarski sektor u BiH završio sa profitom nakon oporezivanja, dakle, neto profitom od 97 miliona maraka. Pazite, ovaj podatak govori puno. Dakle, onaj ko je one banke koje su dužnici štedišama, koje je kupio sada sa njima, samo su oni vlasnik, ali u svom vlasništvu zarađuje na prostoru BiH godišnje stotinu milijuna neto profita. Zato mislim da je ovo vrlo, vrlo važno pitanje i o ovom pitanju treba razgovarati, dakle, način privatizacije banaka. Sad ću malo ovdje, ipak, i pohvaliti ministricu, odnosno Vijeće ministara, jer su stvarno čini mi se učinili ono što je ovog trenutka moguće kroz ovakav zakon. Naravno, da štediše ne mogu biti nikako zadovoljni činjenicom da im se za cijeli period računa samo 0,5% kamate. To je, naravno ispod kamate koja je realna nekoliko puta, kamate koja je najmanje ne znam ni ja libor plus, ne znam ni ja 1%, to je 4%, možda 5% to je činjenica, to svi znamo i to je cijena koju po ovom zakonu plaćaju ponovo šteta na račun vlasnika devizne štednje, to je činjenica i to svi trebamo reći i jasno ponoviti.

Ako gledamo ovaj zakon, s aspekta njegove pravičnosti, onda je to, ovo što sam ja rekao i moje mišljenje. Međutim, isto tako pitanje je, ako država BiH sa sadašnjim svojim socio ekonomskim stanjem, ekonomije kakva jeste, socijalnih prilika kakve jesu itd., može li više. Ja stvarno želim biti ovdje odgovoran u svojim razmišljanjima izrečenoj riječi, smatram da je Vijeće ministara procijenilo realno i objektivno svoje mogućnosti i naše mogućnosti i ponudilo rješenje koje je, realno moguće u ovom trenutku. Ponovit ću, ovim rješenjem nisu sasvim zadovoljeni interesi i zahtjevi vlasnika devizne štednje. Ali, ovo je ono što je BiH ovog trenutka mogla uraditi. I, ja bih, neću širiti priču uopće. Rekao sam da ću se fokusirati samo na ovo pitanje. Ja bih predložio da se stvarno Vijeće ministara i druge institucije u BiH pozabave pitanjem privatizacije banaka i odnosa novih vlasnika prema obvezi prema štedišama. Dakle, u tom dijelu. I, ukoliko se tu nešto može uraditi, da se onda iz tog dijela i ako je to vrlo teško, nadoknadi ova razlika u pravima štediša, koja je, po meni objektivno postoji. Ja je tako vidim i mislim da nema ekonomiste koji se ne bi složio sa ovakvim razmišljanjem, ali isto tako treba biti odgovorni svi u predlaganju rješenja i prihvatanju rješenja koja su realna, moguća i izvodljiva.

Evo, ja bih sa ovim završio svoje razgovaranje na ovu temu i svoju raspravu. O amandmanima možemo kasnije, ali mislim da je i o njima puno rečeno, tako da možda ovaj prvi dio rasprave bude dovoljan za raspravu i o pitanju kada budu amandmani u drugom dijelu.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepa. Gospodin Čengić, izvolite.

HASAN ČENGIC

Prvo želim kazati kolegama da se više neću obraćati, osim, eventualno replike, jer ovdje imam neke prijedloge zaključaka.

Drugo, želim pojasniti gospođi ministar da moj stav nije lično prema njoj, nego kao predstavniku predlagača, ja se nadam da ona to razumije.

Treće, što se tiče gospodina Limova, koji kaže, da je ovo izgleda taktika ove vlasti, ja ne bih generalno, ali ću ga podsjetiti da je i njegova partija bila u vlasti i imala priliku dvije godine, upravljajući i Federacijom i BiH, da riješi ovo pitanje i njega i za njega uvaženi predsjednik partije sadašnji i tadašnji je bio i predsjedavajući Vijeća ministara, a imao je i snažan uticaj na njihovog također premijera Federacije.

Dakle, u tom smislu, ovdje niko nije uradio posao, pa smo tu ono isti. Pošto ovog časa ima iz moje partije premijer Federacije, premijer Vijeća ministara itd. u tom dijelu nema abolicije ni za koga. Ne znam nekad je stranka, nekad je partija, zavisi. Dopustite sada prije mog prijedloga zaključaka još par stvari.

Prvo, svima je nama poznato da postoji tzv. mogućnost otkupa duga ili prodaje duga, odnosno prodaje potraživanja. To je vrlo zanimljiv i unosan posao u svijetu. Banke, koje su imale obavezu da ovo urade, imale su svoja potraživanja i imaju potraživanja oko ovoga i ja pretpostavljam da se oko ovoga vodi debela i dobra, za nekoga, ne za građane BiH, ali dobra za nekoga trgovina.

Drugo, želim kazati i podsjetiti vas, da je preduvjet za privatizaciju PBS sistema, Privredne banke Sarajevo bilo da se raspravi pitanje međunarodnih dugova i načina vraćanja međunarodnih dugova, prije nego što se ušlo u bilo kakve pregovore o bilo kakvoj privatizaciji ili cjelokupnoj ili pojedinačnoj. Zašto? Zato što su strani investitori bili dovoljno snažni da zaštite svoje interese, pa tek nakon što su Pariški, Londonski klub i neki drugi klubovi donijeli jasne stavove i nakon što smo definirali poziciju naših stranih dugova i precizirali na koji način ćemo ih vratiti i potpisali se pod to, tek onda je donijeta odluka da se može ići u privatizaciju, a onda ko slučajno se pojavljuje opet upravo ovaj, koji je prije toga utjerao kako će naplatiti dugove da on plati i te ostatke da bi popeglao i ovo drugo. Postavlja se pitanje zašto na isti način nije tada postavilo, kao što se postavilo pitanje međunarodnog duga, zašto na isti način nije postavljeno pitanje devizne štednje, pa da se onda država BiH učini i pravno i faktički odgovorno za to stanje. To nije urađeno i to je ona tačka, koja je druga problematična tačka ove priče. Prva je gdje su pare, a drugo je zašto je ovo ovako. Je li ovo drugo urađeno upravo da se ne sazna gdje su pare?

A, sada, pošto ste svi umorni i pošto ovo izgleda ovako nerješivo, dopustite mi da predložim sljedeći zaključak.

Prije nego što ga pročitam, reći ću jedno. Koliko je za mene sveto i neupitno pitanje prava deviznih štediša, zadnji zarez njihve valute, koju su stavili u deviznu štednju na tadašnje banke, toliko je isto neupitno pravo poreznih obveznika u BiH da ne plate ni marku onoga u čemu nisu učestvovali, da naprave gubitak ili štetu. I, iz tog razloga je ovaj moj prijedlog.

Broj 1. Predlažem da izrazimo puno poštovanje Ustavnom sudu BiH na njihovoj odluci u vezi sa deviznom štednjom i na njihovoj zaštiti ljudskih prava deviznih štediša.

Broj 2. Predlažem da zakon ne ovaj, nego jedan drugačiji tretiramo kao put za privremeno rješavanje ovog pitanja, privremeno rješavanje ovog pitanja, dok se država BiH ili putem države BiH i, upravo, uz aktivnost države BiH, ne dobije spor i dobiju sredstva ova koja tražimo, te se vrate nazad onome, ko je osigurao privremena sredstva. Dakle, ova sredstva koja sad treba isplaćivati štedišama, ja smatram privremenim. Njih sada ako isplatimo, mi moramo naći puta da ih vratimo. Ali, da bismo našli puta da ih vratimo, mora se angažirati država BiH.

Treće, sredstva treba, sredstva koja treba isplaćivati štedišama, treba osigurati iz prodaje, odnosno iz državne imovine, bilo iz sredstava sukcesije, iz rezervi zlata ili prodaje sredstava koja su bila u vlasništvu JNA, a koja neće biti potrebna vojsci BiH. To su ogromna sredstva. Ta sredstva imaju ime i prezime i imaju svoju vrijednost. Mogu se prodati, mogu se upotrijebiti za isplatu po nekom principu po kome se dogovorimo, a jednog dana kad se dobije spor, znat će se tačno kome se ta sredstva ponovo mogu vratiti. Na taj način neće biti zahvaćano u džepove poreznih obveznika, neće biti problema ako danas uzmemo od poreskih obveznika kako ćemo mi to sutra vratiti, osim kao socijalno davanje što bi bilo parodija, nego bi se, zapravo, na ovaj način došlo u poziciju da ovim privremenim rješenjem, koje definira ovaj zakon, damo izvor iz koga ćemo uzeti sredstva sada i isplatiti ono što treba isplatiti u nekom vremenu, a potom, kad jednog dana dobijemo spor, ta sredstva vratiti tamo gdje smo ih uzeli.

U tom smislu predlažem kao zadnje, da zatražimo od Ustavnog suda BiH da dadne 60 dana dodatnog roka, da bi se uradila zakonska rješenja, koja bi omogućila provođenje ovih principa, po kojima bi na jednoj strani devizne štediša imale sigurnost i garanciju da im se počne vraćati, a na drugoj strani bi bili zaštićeni porezni obveznici da se ne polači iz njihovih džepova, dok bi država sada u punom kapacitetu preuzela obaveze, zajedno sa entitetima, radeći na prvo donošenju zakona, radeći na osiguravanju sredstava, kojima se plaća ovo, na dobijanju sredstava koja su otuđena od deviznih štediša, iznijeta iz BiH, da se ona vrate natrag i ponovo vrate na raspolaganje institucijama BiH. Svako drugo rješenje je na štetu građana ove države, a ja ne mogu povjerovati da će iko od nas pristati da ovako opterećene građane BiH i dalje opterećuje za nešto zbog čega oni ni najmanje nisu krivi. Smatram da ovako rješenje je, razumno, da je apsolutno realno, ekonomski opravdano, pravno utemeljeno i uvjeren sam da bi Ustavni sud prihvatio da se da dodatni rok da se nađe ovako jedno rješenje, koje bi u suštini, zapravo bilo, upravo realizacija odluke Ustavnog suda o zaštiti ljudskih prava, a ovaj puta obje strane i deviznih štediša i građana BiH. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo gospodine Čengiću. Ja sam to malo razumio da bi to bilo dobro da ide u nekoj drugoj fazi, da ovo završavamo ovako kako završavamo, jer mislimo da smo ovim zakonom našli optimum, optimalna rješenja. Ako ti misliš tako to ćemo glasati. Gospodin Filipović, izvolite.

ILIJA FILIPOVIĆ

Dame i gospodo, samo par riječi, ponikan ovim prijedlogom zaključka gospodina Čengića.

Dakle, ja sam dužan ovdje reći jedno svoje mišljenje, a vi o tome odlučite. Ovo je jedna vrlo složena baterija. Evo imamo informacije da se o tome vrlo ozbiljno i vrlo žustro

raspravljalo i na Zastupničkom domu. Nismo ni mi očekivali da će to bez rasprave ovdje proći. Raspravio je Zastupnički dom. Prošao je taj zakon i sad ćemo mi to prihvatiti bez ikakvog zareza, ali bih upozorio na jednu stvar. Ovo što je predložio gospodin Čengić je, zagovor da se u ovom domu krši Ustav BiH. U Ustavu BiH stoji i to svi od prilike znamo, da su odluke Ustavnog suda konačne i obvezujuće za svakoga u svugdje u ovoj državi. Mi preko te činjenice ne možemo preći. Da je mogao preko ove činjenice, koju ja samo vas sad podsjećam na to, prešao bi i Zastupnički dom. Da je ikako mogao znajući za konačni rok izbjegao bi donošenje ovog zakona. Ne bi ovaj zakon danas, možda ni mi raspravljali, da nas ne obvezuje rok izvršenja Komisije za ljudska prava pri Ustavnom sudu. Ovo što ste već rekli, dakle, obveze prema građanima BiH, koje su imali svoja sredstva u bankama u BiH, za ta sredstva jamčila bivša država, nje nema postoji država BiH, koja je pravni sljednik svih jamčevina koje je davala ranija država i, iz tog razloga, dakle, podvlačim i potpisujem svaku izgovorenu riječ neprkosnovnosti, nedodirljivosti, neupitnosti svake marke ili ne znam tada u kojoj valuti je štedio bilo koji građanin ove države, dakle, da je mora i vratiti. On nema nikog drugog, taj tko ima bilo koju i bilo koliko knjižica deviznih za priupitati što je to sa mojim propalim deviznim, sa mojom propalom deviznom štednjom, već državu u kojoj je bila ta banka, gdje je propala njegova devizna štednja. Pažljivo sam pročitao ovaj zakon. Meni se čini on sasvim racionalnim, sasvim razumnim i čini mi se u ovom trenutku dovedeni smo u jedan cajt-not i sasvim poštenim prema svim tim ljudima, koji čekaju da im se vrati to što im je propalo u pravnim subjektima, za koje je jamčila niko drugi nego država tada kad su otvarali te knjižice i ulagali svoj trud i svoju muku, netko na ovaj, netko na onaj način.

Dakle, s tog aspekta, mi kao parlament, kao jedno tkivo, jedan dio tog parlamenta, kao jedan ozbiljan i odgovoran dom, ne možemo preći preko ovih činjenica. Molim vas, predložiti i tražiti novi rok od Ustavnog suda je, nešto racionalno i razumno promišljanje u nevolji kad ne znamo kako ćemo stvar riješiti, ali molim vas, 6.4.2005. godine je donesena odluka Ustavnog suda. To je malo više, dakle, sedam dana više od godine. Jesam li pogriješio? Nisam pogriješio. Onda je naloženo da se do 28.10.2005. godine donese zakon kojim bi se to reguliralo, pa je onda prolongiran i taj rok i rečeno da se to uradi do 20.11.2005. je li točno. To stoji u popratnom aktu, koji smo dobili od predlagatelja i sad više mi nemamo kamo. Mi smo došli do jedne granice, kad odluku moramo izvršiti. Odluka Ustavnog suda je nešto što se mora izvršiti. Ja mislim da je ovdje dotaknuto jedno vrlo bitno pitanje, ali mislim u nezgodno vrijeme. Spominjati sada, dakle, banke kao pravne subjekte, koje su ostale dužne, one ne potražuju, nego duguju, dakle, to je vrlo velika razlika, one duguju građanima BiH. One su privatizirane i to je regulirao jedan drugi propis, Zakon o privatizaciji. Ako tamo nije bilo, ja ne znam šta je bilo, ali ne vjerujem da je bilo, između ostalog da kupuju i prava i obveze i da u tim obvezama su bile popisani dugovi prema deviznim štedišama. Ako jesu, onda bi tu postojao neki način. Dakle, jamči država, mora se vratiti tim ljudima koji su imali devizne štednje u tim bankama, pa onda neka se država pojavi i neka to utjera u svoj proračun kad plati ljudima koji su imali štednju u tim bankama u sporu prema pravnim subjektima, koji su to dužni, ako sud utvrdi da su oni to dužni vratiti.

Osim toga, ima nešto na šta nas je predlagatelj ovdje upozorio. Odredbe ovog zakona, o kojima mi danas, čini mi se da nemamo izlaza da ga moramo prihvatiti, to je jedini ratio koji me vodi, dakle, u odnosu na sve što sam danas rekao i sad što ću reći, tekst ovog zakona je usuglašen sa odredbama Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda. Tako kaže ovdje. Zašto, jer iz njega proizilazi obveza izvršiti jedno temeljno ljudsko pravo. Dakle, pravo na povrat nečega što država, odnosno banka ili banke duguju štedišama.

Javio sam se za riječ samo s razlogom da upozorim na nešto što mi ne bi smjeli uraditi. Mi ne smijemo u ovom domu kršiti Ustav BiH i ne smijemo nepoštivati odluke Ustavnog suda. Hvala lijepa.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepa. Izvolite gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIĆ

Ja se, zaista, nerado javljam za repliku, ali ja imam dojam da je moj uvaženi kolega Filipović prečuo moj zadnji stav, odnosno da ja nisam pozvao da ne donesemo zakon. Nisam pozvao na to da ne prihvtimo odluku Ustavnog suda, obratno. U prvoj tački sam rekao da prihvatam odluku Ustavnog suda, nego sam u četvrtoj tački zaključka predložio da mi od Ustavnog suda, dakle, ne mi da donesemo odluku, nego da od Ustavnog suda zatražimo produženje roka, a uvaženi kolega Filipoviću, rokove koje ste vi spomenuli, od časa kada je donijeta ova odluka Ustavnog suda, pa dalje zahtjev da se donese zakon, pa donošenje, pa ne donošenje zakona, sve je to tako, ali to ništa ne dotiče mene ni jednog časa do danas, jer ja nisam zvanično imao priliku, mogućnost ni obavezu da raspravljam o ovom pitanju, osim na komisiji i danas ovdje na Domu.

Ako mi dopustite da vas podsjetim, ovo je prvi put da ovaj dom raspravlja ovo pitanje. Zašto smo došli u ovu situaciju da zadnji dan raspravljamo, to je ono pitanje od gospodina Limova. Dakle, to je to pitanje. Međutim, to ni najmanje ne čini mene čovjekom koji kršim Ustav i koji pozivam na kršenje Ustava. Ja sam sigurno jedan od onih koji to sigurno nikada ne bi učinio. Obratno, ja pozivam na poštovanje Ustava, jer nije poštovanje Ustava provesti termin, provesti datum, a sada staviti na ražanj građane BiH, da skupe haračem dodatne dvije milijarde maraka, haračem da skupe dvije hiljade milijardi maraka, zato što neko nije uradio svoj posao. I, umjesto da razgovaramo o esenciji pitanja, još uvijek vas podsjećam, da razgovaramo o principima zakona, a ne o amandmanima.

Dakle, moj principijelni pristup nije u tome da poštujemo datum. Ja ga poštujem i ja sam dana prvi put bio u prilici da o ovome govorim i poštujem datum.

Međutim, pozivam na sljedeći argument, a to je da moramo riješiti pitanje u suštini. U suštini ovaj zakon ne rješava ovo pitanje. Ovaj zakon gasi vatru jednog požara preko leđa građana, svih građana. Da li ja imam pravo na to? Ne. Da li Ustavni sud ima intenciju svojom odlukom da uradi to, ja tvrdim da ne. I zato, umjesto da se držimo samo forme, držimo se suštine. U suštini predlažem da pozovemo Ustavni sud. Ne da Vijeću ministara da rok. Nisam ni to rekao. Vijeće ministara je potrošilo svoje rokove. Ovaj put da da Parlamentarnoj skupštini rok da nađemo rješenje, koje će zadovoljiti ova dva principa, da devizne štediške počnu bivati obeštećene i da se nađe način da se to uradi, a na drugi način da ne uzimamo ponovo od građana, nego od sredstava koja postoje, koja su pravno, jasno i definirana i iz kojih možemo ovo pitanje riješiti. Još jednom molim vas da se sporazumijemo. Ja jasno kažem da nisam pozivao na kršenje Ustava i ne mislim da je bilo potrebno da se takvim argumentima ovdje radi. Hvala lijepo.

MUSTAFA PAMUK

Hvala. Ima li još neko? Nema.

Dakle, sad glasamo o ovom zakonu u prvom čitanju. Dakle, glasamo o principima. Ja vas molim zakon u principima, to je prvo čitanje.

Glasajte sad.

Ko je protiv? – 2

Ko je suzdržan? – 2

Dakle, Zakon u prvom čitanju je prošao.

Predlažem da na današnjoj sjednici obavimo raspravu i u drugom čitanju. Slažemo li se s tim. Molim vas glasajte.

Ko je za?

Nisam vido.

Ko je protiv? – 2

Ko je suzdržan – 3

Dobro, usaglašavanje. Molim vas, možemo li, hoće li neko zamijeniti vašeg predsjednika? Mi imamo dvije minute vremena. Možemo li napraviti pet minuta pauzu.

/PAUZA/

Da nastavimo molim vas gospodo poslije usaglašavanja. Poslije usaglašavanja Kolegij je odlučio da se ide na drugo čitanje.

U drugom čitanju vodi se rasprava o amandmanima i glasa se o zakonu. Novih amandmana na Prijedlog zakona nije bilo. Sad izvolite. Javlja li se neko za riječ? Čengiću, izvolite.

HASAN ČENGIĆ

Ja se javljam, vezano za ovo da ste vi donijeli da se ne ide dalje, da se ide dalje. Ja sam očekivao da se neće ići dalje, pa zato nisam insistirao, ali sada mislim da imam pravo, pošto nema amandmana, imam pravo da tražim da se Dom izjasni o prijedlogu zaključka koji sam ja predložio. Ja ne bih ponavljao argumente, sve sam već iznio. Mislim da bi bilo dobro da se Dom izjasni o tom prijedlogu zaključaka, s druge strane ne vidim razloga da ne postupimo na način kako sam ja predložio i da omogućimo da dođemo do kvalitetnijeg rješenja, sa kojim bi bili zadovoljni i jedni i drugi i da ne idemo iz kršenja jednih ljudskih prava u drugih ljudskih prava. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Hvala gospodine Čengiće. To je tvoje pravo. Molim vas da ne bi napravili grešku, replika. Ja bih molio gospodina Čengića da budemo apsolutno i demokratični, ja nisam zapamtio u potpunosti tvoje zaključke, ali ja te molim, čitaj jedan po jedan. Izvolite.

HASAN ČENGIĆ

... kad vi ne znate da mi dadnete da se o zaključcima izjašnjavamo o zaključcima prije zatvaranja rasprave o principima, kako ja znam kako ćete.

Dakle, prvi stav je. Izražavamo poštovanje za odluku Ustavnog suda BiH i zahvaljujemo da su tom odlukom zaštićena ljudska prava deviznih štediša.

Druga tačka. Rješenje koje treba ponuditi u zakonu, dakle, ne u ovom zakonu, nego rješenje koje treba ponuditi u zakonu o pitanjima prava deviznih štediša, treba smatrati privremenim, u smislu osiguravanja sredstava, sve dok putem državnih institucija se ne dobije spor i osiguraju sredstva koja su otuđena izvan BiH, te se na taj način vrate nazad, odande gdje su pozajmljena ili uzeta privremena sredstva.

Treći stav, sredstva potrebna za isplatu deviznim štedišama je, potrebno osigurati iz državne imovine: sredstava sukcesije, ESKRO računa, sredstava imovine JNA i drugih sredstava, kojima raspolaže i može raspolagati država, a ne iz sredstava PDV-a, odnosno neposredno od građana i poreznih obveznika u BiH. Kada se osiguraju ona prava sredstva, dakle, ta otuđena sredstva, ona će se onda vratiti u one izvore iz kojih su uzeta privremeno. Kao što su ova sredstva sukcesije i ostalo.

I, zadnje, tražimo od Ustavnog suda da donese odluku, kojom će produžiti rok za 60 dana, kako bi se priredio zakon i donio zakon na ovim principima i riješilo pitanje prava deviznih štediša. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Čuli smo svi prijedloge gospodina Čengića. Gospodin Terzić, koji je prisutan ovdje i ja ga pozdravljam ispred Doma naroda, želi govoriti.

ADNAN TERZIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo delegati Doma naroda,

Ja shvatam da gospodin Čengić ima dobru namjeru da ovu materiju riješimo na neke druge, možda i kvalitetnije načine, sad je pitanje jesu li to kvalitetniji načini ili nisu, volio bih ići njegovim tokom misli i smatrati to kvalitetniji način.

Ja mislim da zaustavljati ovakav projekat, u ovom momentu nije dobar. Ovo je realan projekat. Nešto što možemo izfinansirati. Ustavni sud, tj. Komisija za ljudska prava je jasno i precizno dala pismeno izjašnjenje da se ono što su oni željeli da dobiju od zakona je dobijeno u ovakom tekstu zakona, što znači da se ne radi ni o kakvom kršenju ljudskih prava i, mislim da bi bilo dobro da, kao što je danas uradio i Predstavnički dom i Dom naroda ovakav zakon u istom tekstu usvoji, što apsolutno ne smeta da se u ovih 60 dana o kojima govori gospodin Čengić napravi ponovo jedna radna grupa da se izanaliziraju resursi koje pominje gospodin Čengić i da se ide sa zakonom koji će onda derogirati ovakav zakonski propis. Ja se slažem, ako postoji imovine, ako postoji nešto na ESKRO računu što se može staviti u funkciju zadovoljenja stare devizne štednje, ako postoje sredstva sukcesije itd., da bi to sigurno bilo kvalitetnije nego od sredstava indirektnih poreza.

Međutim, pošto je to danas upitno i pošto ne znamo, a, evo, ministrica Marić je tu, koja bi, možda najkompetentnije mogla da govori o tome imamo li mi uopšte te resurse i koliki su oni. Predlažem vam da izglasate ovakav zakonski propis, jer je usaglašen sa Ustavnim sudom i Komisijom za ljudska prava i da nam to ne bude smetnja da pokušamo doći do nekog drugog zakonskog propisa, koji će onda derogirati ovaj.

Na kraju, entiteti su već u svojim budžetima za 2006. godinu, predvidjeli sredstva za finansiranje ovakvog zakonskog projekta. Dakle, za 2006. godinu već imamo obezbijedena sredstva. U srednjoročnim projekcijama budžeta, koje rade entiteti, koje radi Vijeće ministara, Ministarstvo finansija i koje radi fiskalno vijeće BiH predviđeni su i prioriteti za 2007. godinu, koji su dovoljni za isplatu po ovom zakonu. Toliko.

MUSTAFA PAMUK

Hvala vam gospodine Terziću. Imamo li još diskutanata? Dakle, završili smo. Ja ću staviti na glasanje zaključke, odnosno zaključak gospodina Čengića, kog ste, evo, prije par minuta čuli.

Ko je za ove zaključke? – 4

Ko je protiv? – 4

Ko je suzdržan? – 3

Dakle, prijedlog zaključaka gospodina Čengića nije prošao.

Obzirom da nije bilo amandmana, ja ne znam ima li potrebe da dalje nastavljamo diskusiju. Niko se ne javlja. Molimo vas da glasamo o zakonu.

Ko je za? – 5

Ko je protiv? – 2

Ko je suzdržan? – 4

Nemamo entitetsku većinu idemo na usaglašavanje. Opet pet minuta pauze.

/PAUZA/

... idemo na ovu drugu proceduru, jer nismo imali saglasnost. Sad dolazimo u situaciju da glasamo po entitetima. Prvo glasamo poslanici iz RS.

Ko je protiv?

Hvala lijepo.

Gospodine Genjac, ti si se javio za riječ? Prvo da objavimo da je ovaj zakon usvojen u identičnom tekstu kao u Predstavničkom domu.

HALID GENJAC

... i sam zakon, ako se protumači on propisuje rok od 13 godina, koji ne može biti 13, može od 13 godina biti kraći, zavisno od mogućnosti države i mogućnosti, u tom smislu, ja predlažem sljedeće. Dom naroda obavezuje Vijeće ministara da zajedno sa vladama entiteta formira komisiju, koja će u roku od tri mjeseca, preispitati dodatne moguće izvore iz kojih će se servisirati dug prema staroj deviznoj štednji.

MUSTAFA PAMUK

Hvala, evo čuli smo prijedlog gospodina Genjca..

Evo ima dopunu moj kolega Jukić.

VELIMIR JUKIĆ

Evo ja bih dopunio to na način da kažemo bržom dinamikom, dodatni izvori i da se to brže dakle da se utvrđuje, jeste u cilju brže dinamike ispunjenja svih obveza.

Dakle, da ne bude to ljudima, ne znam ni ja ove godine 100 maraka, dogodne tisuću, nego da to bude, ako ima dodatnih izvora čim prije.

MUSTAFA PAMUK

Dakle zaključak gospodina Genjca proširen sa ovom dinamikom koju je predložio gospodin Jukić.

Možemo li glasati.
Izvolite gospodine Čengiću.

HASAN ČENGIC

Gospodine predsjedavajući, dakle može biti jedan zaključak, možemo imati više zaključaka ako je potrebno.

Ako već radimo o ovom zaključku, a on je očito na tragu te osnovne ideje da nastojimo izbjeći dalje opterećivanje poreznih obveznika, onda ja bih umjesto ovog, ove riječi „dodatnih izvora“ ja bih, ne bih stavio „dodatnih izvora“ nego bih rekao – „drugih izvora“ o ne PDV-a, nego „drugih izvora“. Samo to. Dakle ne iz PDV-a nego iz drugih izvora. Ništa više.

MUSTAFA PAMUK

Ja moram.

HASAN ČENGIC

Jer ako kažemo dodatnih izvora to se znači podrazumjeva da je PDV ponovo glavni izvor, pa još ponešto.

MUSTAFA PAMUK

Ja moram ovdje sada reći, to znači da zabranjujemo Vijeću ministara da iz PDV-a refundira.

OSMAN BRKA

Donjeli smo zakon. Imamo predloženo po zakonu. Ima zakon.

MUSTAFA PAMUK

Ali evo ovo dovodi zaključak novi koji kaže ne iz PDV-a.

HASAN ČENGIC

Dopustite dakle, ovaj zakon stupa na snagu normalno kako stupa na snagu.

Od njegovog stupanja na snagu on se primjenjuje. Mi predlažemo da se sada pokrene inicijativa za izmjene i dopune koje će naći rješenja. Ali je gospodin Pamuk u pravu.

Moj prijedlog je da u suštini PDV kada se nađu ta nova rješenja i postanu zakon da PDV ne bude nikako izvor za plaćanje, nego da budu i drugi izvori. Pa znači, pa naravno ne u ovoj fazi. Sad je zakon postao zakon i on ide kako je sada, ali da se u tim izmjenama upravo definira da PDV više nije izvor nego da se nađu drugi izvori i to je. Hvala.

MUSTAFA PAMUK

Pošto se radi o vrlo ozbiljnom zakonu radi se o vrlo ozbiljnim predlozima, radi se o mogućnosti da se evo napravi ozbiljna greška, ja bih molio da sad sublimiramo taj zaključak.

Evo hajde da zamolimo gospodina Genjca čiji je predlog, kostur ovog svega da definitivno i dobro formuliraju zaključak jer valja, da znamo o čemu smo glasali jel. Da formiramo zaključak i da glasamo o tom zaključku. On je prihvatljiv, on jeste po meni normalan, on je moguć, mislim da i Vijeće ministara ne bi imalo ništa protiv tog zakona, protiv tog zaključka, ali ono što jeste važno mora biti apsolutno jasan, da ne bude dilema da donesemo zaključak koi se ne može realizirati, odnosno gdje postoje sumnje kako će se realizirati. Dajte da to sročimo, pa u redu.

Molim vas, dok Hasan sroči zaključak ja želim prije završetka ove skupštine da svim mojim kolegama, našim kolegama zastupnicima je li čestitam Usrkršnje praznike koji dolaze je li 16. ovog mjeseca i takođe želim čestitati u ime Doma naroda Jevrejima Pesah, pravoslavnim vjernicima Uskrs koji dolazi 23. aprila i želim vam da te praznike provedete kući ugodno sa svojim familijama i želim vam puno zdravlja, vama kao i vašim narodima. Hvala vam puno.

Izvolite.

HASAN ČENGIC

Dakle, ako dospustite samo kratko. Traži se od Vijeća ministara da u saradnji sa entitetskim vladama u roku od 90 dana pripremi izmjene ovog zakona u kojima će se umjesto prihoda od PDV-a iznaći drugi izvori finansiranja obaveza proisteklih iz Zakona zarez te da se Zakonom predvidi kraći rok za izvršavanje ovih obaveza prema deviznim štedišama.

MUSTAFA PAMUK

Hvala lijepo.

Čuli smo predlog. Stavljam ga na glasanje.

Ko je za?

Ko je suzdržan?

Ko je protiv? Hvala vam lijepo.

Ja vam se zahvaljujem. Bilo je naporno, ali evo uspješno. Hvala puno.

Sjednica je završila sa radom u 19,35 sati.